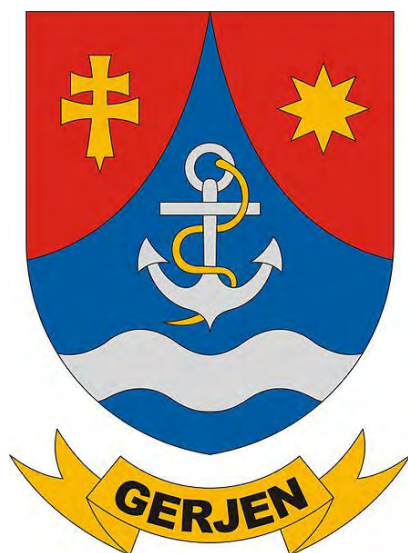

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (2019-2024)

Gerjen Község Önkormányzata

Tartalom

TARTALOM	1
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)	4
BEVEZETÉS.....	4
A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA.....	5
ÉRTÉKEINK, KÜLDETÉSÜNK.....	19
CÉLOK	20
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE (HEP HE)	21
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	21
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	21
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	23
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET	27
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.....	27
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásának bemutatása.....	30
2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	30
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	31
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet	33
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	38
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	54
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	58
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete.....	64
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	65
3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	71
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	72
3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	73
4. GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG.....	74
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői.....	74
4.2. Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	77
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	77

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	83
4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	97
5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	98
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	99
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások.....	101
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területei	102
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	103
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	103
5.6. A nők szerepe a helyi közéleten.....	105
5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdemenyezések	106
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	107
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	108
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	109
6.2. Az idősek munkaerő-piaci helyzete.....	110
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	112
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen.....	115
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	116
7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	117
7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	117
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei.....	122
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés.....	123
7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	126
8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSÉGVÁLLALÁSA.....	127
9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	130
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	131
1. A HEP IT RÉSZLETEI.....	131
A HELYZETELEMZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÖSSZEGZÉSE.....	134
A BEAVATKOZÁSOK MEGVALÓSÍTÓI	137
JÖVŐKÉPÜNK	139
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE	140

2.	A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE ÖSSZEGZŐ TÁBLÁZAT	157
3.	MEGVALÓSÍTÁS	172
	A MEGVALÓSÍTÁS FOLYAMATA	172
	A HEP FÓRUM MŰKÖDÉSE.....	173
	MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS	174
	KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG.....	174
	A HEP FÓRUM VEZETŐJÉNEK FELADATA ÉS FELELŐSSÉGE.....	174
	ÉRVÉNYESÜLÉS, MÓDOSÍTÁS.....	175
4.	ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA.....	176
	MELLÉKLET.....	177

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Gerjen Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

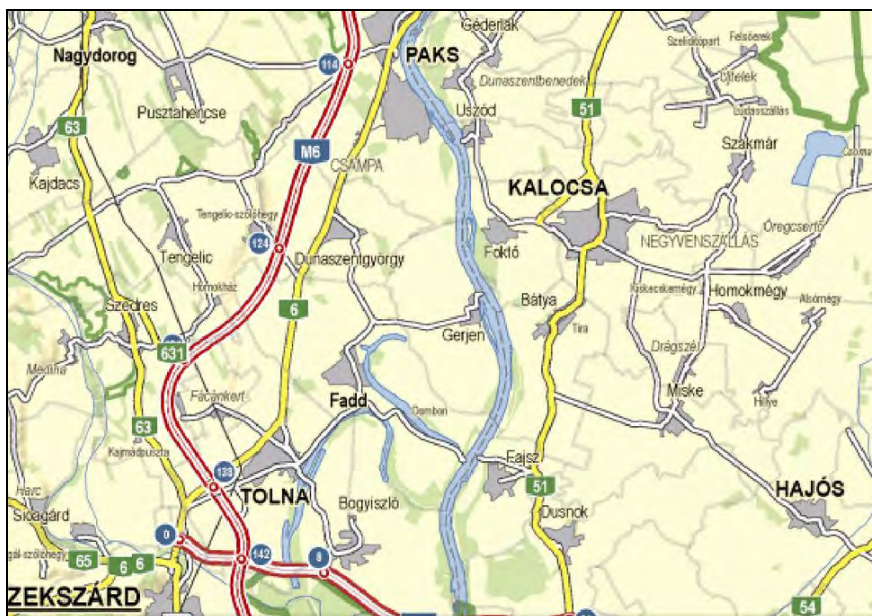
Gerjen Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősök, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a helyi esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél- és feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a Gerjen településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzdenek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Gerjen község Tolna megyében, Paktól délre 22, Szekszárdtól északkeletre 27 kilométerre, a Duna jobb partján fekszik az 1514-es folyamkilométer szelvényében. Vele szemben a bal parton Kalocsa található. Gerjen és Kalocsa közt komp is jár.

Neve etimológiailag azonos a román GUERGEN víznévvel. A határában emelkedő dombosor, és a vízközelség már a korai kő korban élénk emberi település színhelyévé tették Gerjent. A honfoglalás után a Gut-Keled nemzetség szállásbirtoka. Neve először a Tihanyi Apátság javainak 1211. évi összeírásában szerepelt, egy 1234-ben kelt oklevél a Derek család birtokában tünteti fel.

A török kor kedvezett a protestantizmus elterjedésének. Sztárai Mihály tevékenysége nyomán 1549-re reformátussá lett a lakosság zöme. Csak magyarok lakták, sem német, sem zsidó sem cigány nem lakott benne 1829-ig. A falu régen, és most is mélyen a Duna árterében feküdt. A régi Gerjen (ma: Ófalu) 1844-ben leégett.

A falu mai helyét 1850-ben jelölték ki: az Ófalutól keletre lévő gyümölcsöskertekben mérnök tervezte meg az utcák és a házak helyét. Ezért az utcák ma is párhuzamosak, illetve merőlegesek egymásra. Azóta többször is elöntötte a falut az árvíz.

A különböző történelmi korszakokban a gerjени lakosság életét elsősorban a Duna közelsége, annak ártéri világa határozta meg. Ez biztosította megélhetését, úgyhogy a víz melletti környezet sajátos világához alkalmazkodott, egészen az agrárfalu kialakulásáig tartott. Az ezután bekövetkezett életmódbeli változásokkal a Duna meghatározó szerepe véget ért, de továbbra is fontos tényező maradt Gerjen életében. A régi Gerjen közelében volt a Duna főmedre, így a falu népe mindig is

kapcsolatban volt a dunai hajózással. A révátkelés és a hajóvontatás miatt Gerjen számára mindig fontos volt a folyó. A XIX. század közepétől indult meg a gőzhajóforgalom a Dunán. Másfél évszázad alatt felértékelődött a túlsó part szerepe, mert a hajókikötők ott épültek ki, a közeli Kalocsának köszönhetően.

A Duna szabályozását követően Gerjen határa teljesen átalakult a XIX. század közepe után. Megszűnt vagy visszaszorult az ártéri léttel kapcsolatos gazdálkodási tevékenységek hosszú sora. Az egész határt szántóművelés alá vonták. Az egy évszázada folytatott szántógazdálkodás után a gerjeni határ már nem különbözött lényegében a többi síkvidéki faluétól. Alig emlékeztetett valami a régi ártér vízi világára, mert ugyanazok a hatások érték az agrárművelés során, mint a többi falu határát. A szántók aránya 5%-ról 70 fölé nőtt. A rétek, legelők területe 50%-ról 2%-ra, az erdők 25-ről 10 alá csökkent Gerjenben. A jelenlegi adatok szerint 2770 hektár a szántó, 20 ha a kert, és 6 ha a szőlő területe a határban. Az erdők 168 hektár, a gyepé 88, a nádé pedig 4 ha. A falu összes szántóterületének 89%-án kukorica és búza terem.

Forrás: www.gerjen.hu

A község gazdasági élete

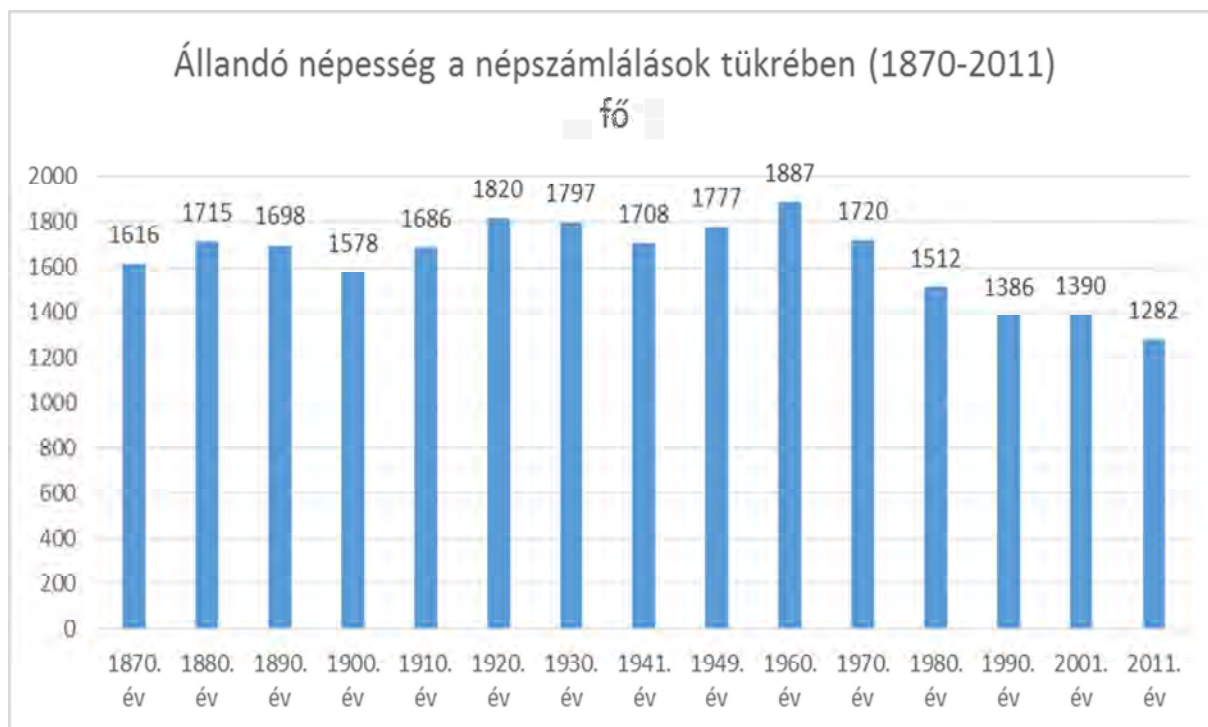
A település közigazgatási területén belül a közlekedés szilárd útburkolaton, külön gyalogos és bicikliútvonallal ellátott. A közeli városokba való eljutás viszont körülményes. Gerjen kiesik az M6-os autópálya és a 6-os számú főút vérkeringéséből. A közeljövőben a település közlekedésföldrajzi helyzete javulni fog, ugyanis a tervek szerint meg fog épülni a községet Pakssal közvetlenül összekötő gerjeni út, illetve a Paks–Kalocsa híd. Ezek elkészültével Gerjen már nem lesz zsáktelepülés.

Gerjen településszerkezetéből (zsáktelepülés) adódó elszigeteltségéből adódik a faluban lévő munkahelyek hiánya is. A rendszerváltás előtt állami gazdaságok biztosították a falu megélhetését, s foglalkoztatták a lakosságot. A mezőgazdaság átszervezésének következménye, a helyi TSZ-ek felszámolása, munkahelyek megszűnése. Ma egy mezőgazdasági Kft. igen kevés számú foglalkoztatott gárdája jelenti a megélhetést. A gazdaság tehát elsősorban a mezőgazdaságra épül, több családi vállalkozás működik a faluban ezen a területen. A Jako Fémárugyár Kft. alkatrész-összeszerelő üzemet nyitott a faluban, amely egyre több embernek ad munkát.

A munkavállalási céllal eljárók foglalkoztatásában egyrészt a dinamikus járási központ, Paks tölt be kulcsszerepet, másrészt a megyeszékhely Szekszárd biztosítanak munkaalkalmat a Gerjenből ingázó munkaerőnek.

Gerjen gazdasági stabilitását az ipari parkon túl az egyre fejlődő idegenforgalma is megalapozhatja. Adottságai messze megteremtik azokat a lehetőségeket, amelyek a falut a turizmus egyik meghatározó helyévé tehetik.

A település demográfiai helyzete

Forrás: KSH

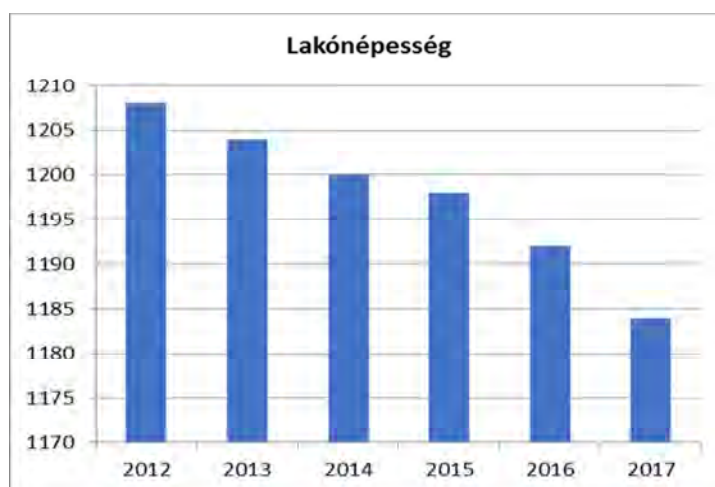
Gerjen lakóinak a száma kisebb hullámzásokkal folyamatosan növekedett az 1960-as évekig. Ezt követően gyors csökkenésnek indult, ami egészen a közelmúltig tartott. A növekedés íve kétszer tört meg. A népesség növekedési üteme határozottan megtörik az 1880-as és az 1900-as évek között. Ez azért is figyelemre méltó, mert Magyarországon ezekben az években volt a legmagasabb a lakosság szaporodási rátája. Miután ekkorra már a legtöbb nagy járványos pusztító betegséget sikerült visszaszorítani, a diphteria (a torokgyík) pusztítása okolható elsősorban a csökkenésért. A századforduló táján kifokú elvándorlás is volt tapasztalható. Ennek oka elsősorban a helyi munkalehetőségek hiánya lehetett. A szántógazdálkodást folytató lakosság a konjunktúra csökkenése és a falut körülölelő birtokok miatt bevételeit nem tudta tovább növelni. A gerjeniek szociális helyzetét rontó tényezők bizonyára hozzájárultak az egyke térhódításához.

A kisebb mértékű törés sem mondható természetesnek, hisz nem az első világháború éveire esik, hanem az előtte levő évekre. A várakozással ellentétben, éppen a két világháborút követően emelkedett a lakosság száma, ami a beköltözésekkel magyarázható.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	1208	bázis év
2013	1204	99,7%
2014	1200	99,7%
2015	1198	99,8%
2016	1192	99,5%
2017	1184	99,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

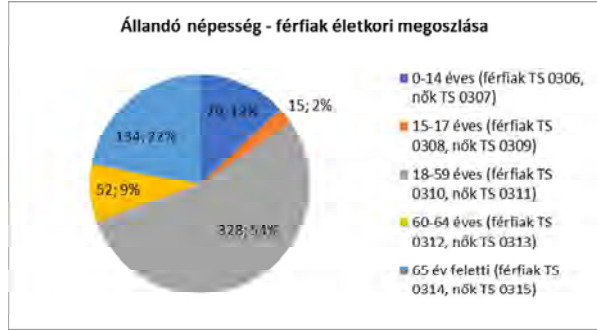
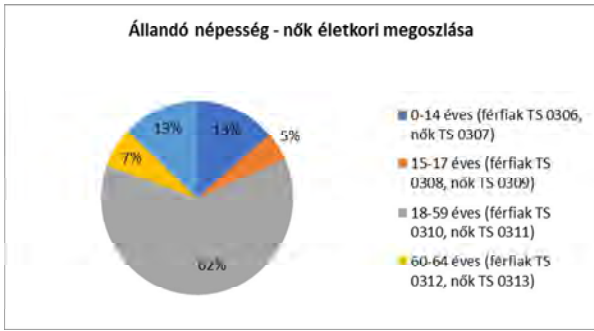
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vizsgált időszakban Gerjen község lakónépessége kis mértékben, de továbbra is csökkent. A 2013. évhez képest a település lakónépessége 20 fővel csökkent, ami 1,66 %-os népességfogyást jelent.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2017-es év adatai)

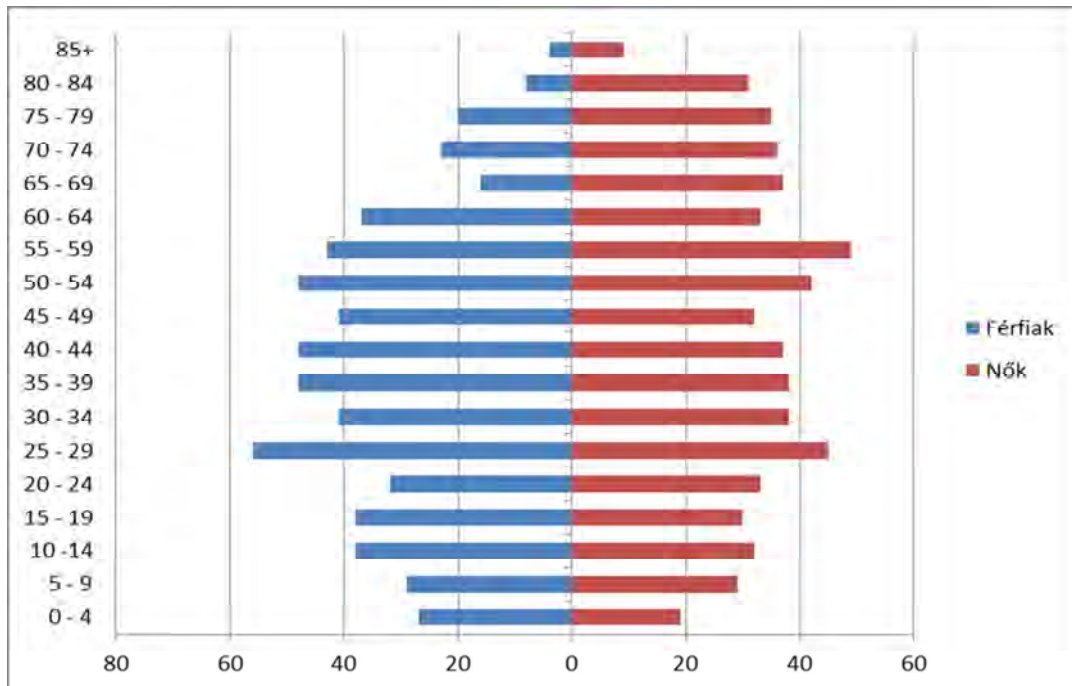
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	623	608	1231	50,61%	49,39%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			42	2,54%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	85	79	164	6,90%	6,42%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	30	15	45	2,43%	1,22%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	386	328	714	31,36%	26,65%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	42	52	94	3,41%	4,22%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	80	134	214	6,50%	10,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gerjen korfája (2011)

Forrás: KSH

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

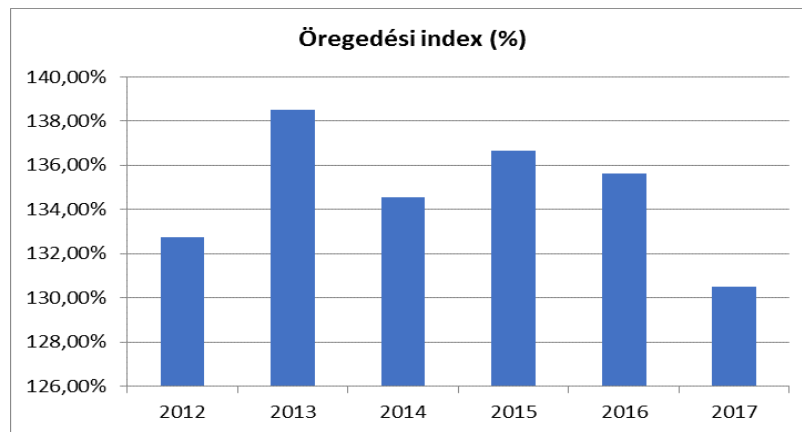
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	16	14	-2
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	21	10	-11
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	14	12	-2
Összesen	51	36	-15

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	223	168	132,47%
2013	223	161	138,51%
2014	222	165	134,55%
2015	220	161	136,65%
2016	217	160	135,63%
2017	214	164	130,49%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

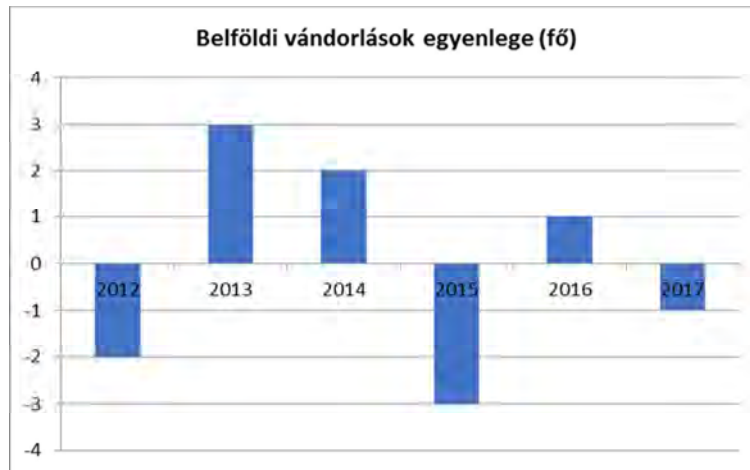

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	18	20	+2	1,66
2013	22	19	+3	2,40
2014	23	21	+2	1,60
2015	15	18	-3	-2,42
2016	30	29	+1	0,81
2017	23	24	-1	-0,81

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

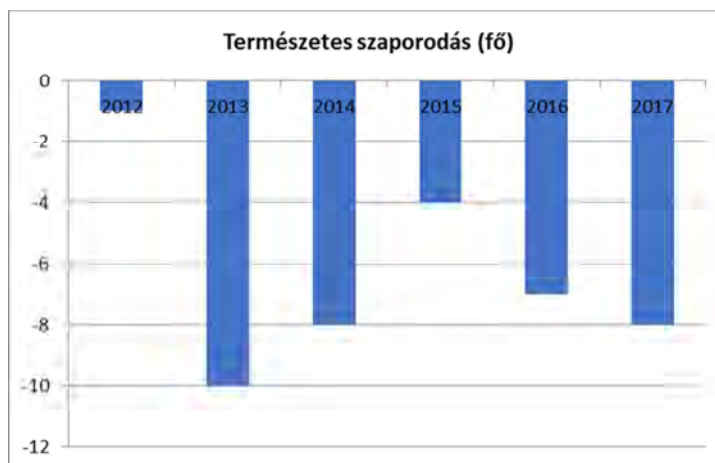

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	10	11	-1
2013	6	16	-10
2014	11	19	-8
2015	11	15	-4
2016	15	22	-7
2017	15	23	-8

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Magyarországon jellemző népességcsökkenő tendencia a rendszerváltást követő két évtizedben Gerjen községre is jellemző volt. Pozitív folyamat, hogy az elmúlt években valamelyest nőtt a születések száma, de ennek ellenére a vizsgált időszakban a településen a születések száma rendre elmaradt a halálozásokétól. Az elvándorlás viszont nem játszik szerepet a település népességvesztésében.

Az előbbi folyamatokkal összefüggésben a népesség korösszetétele kedvezőtlen, amit az öregedési index szemléltet. A vizsgált időszakban ez az érték 130 fölött volt, ami annyit jelent, hogy 100 gyermekre (0-14 év) több mint 130 időskorú (65 év feletti) lakos jut. 2012-2017 között ezek az arányok kis mértékben javultak. A 14 éven aluliak létszáma 3 fővel emelkedett, ezzel párhuzamosan a 65 év felettiak száma 9 fővel csökkent.

A településen az állandó népesség mutatói szerint 2017-ben a fiatal és közép korosztályok körében jelentős férfitöbblet tapasztalható, a 60 év feletti korosztályoknál azonban markánsan jelentkezik a nőtöbblet. Ennek oka a nők magasabb várható átlagéletkora. 2011-ben a születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon a nők esetében 77,9, a férfiaknál pedig 70,1 év.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a lakosság 4,55%-a (56 fő) tartozott valamilyen nemzetiséghez: a legnagyobb nemzetiség a cigány 48 fő (3,9%), mellettük kis számban élnek itt németek is.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gerjen település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján

nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az Ebktv. rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik [Ebktv. 63/A § (6)].

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemel két olyan támogatási alapelvet, amelyet minden pályázat tervezése, elbírálása és végrehajtása során figyelembe kell venni: az esélyegyenlőséget és a fenntartható fejlődést. A két alapelv érvényesült az Új Széchenyi Terv, valamint az egyes Operatív Programok tervezése során, és érvényesül a döntéshozás és végrehajtás intézményrendszereiben, valamint érvényesíteni kell a kiválasztás jogosultságai és értékelési szempontjai között is.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Gerjen Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2017. (III.1.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátások körzeteiről
- Gerjen Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultság alapján nyújtandó települési támogatásokról
- Gerjen Község Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2014. (XI. 24.) önkormányzati rendelete A szociális célú tűzifa juttatásról

A képviselő-testület **települési támogatásként** lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó támogatást nyújthat a lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez való hozzájárulásként. A **lakhatási támogatás** a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás, tüzelőanyag (a továbbiakban együtt: rezsiköltség) díjához való lakhatási hozzájárulás. A lakhatási támogatás olyan, a lakásfenntartással összefüggő rendszeres kiadásokhoz nyújtható, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Lakhatási támogatás nyújtható annak a személynek, akinek az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a 35.000.-Ft-ot, és a rezsiköltség meghaladja az összjövedelem 15%-át, vagy egyedülálló esetében az 50.000.-Ft-ot, és a rezsiköltség meghaladja az összjövedelem 20%-át és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A polgármester **rendkívüli települési támogatásban** részesítheti azt a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint a tartósan vagy időszakosan létfenntartási gonddal küzdő személyt - elsősorban az Sztv 45.§ (4) bekezdésében meghatározott esetben - akinek az egy főre számított havi családi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át, vagy egyedülálló esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át.

A rendkívüli települési támogatás 2.500 Ft. Rendkívüli települési támogatást egy család évente legfeljebb kétszer alkalommal kaphat. A rendkívüli települési támogatás pénzben és természetbeni ellátásban is nyújtható. Természetbeni ellátás különösen az Erzsébet-utalvány, az élelmiszer, a tüzelősegély, a tankönyv-

és tanszervásárlás támogatása, a tandíj, a közüzemi díjak, illetve a gyermekintézmények térítési díjának kifizetéséhez nyújtott támogatás

A rendkívüli települési támogatás rendkívüli méltánylást érdemlő esetben /pl.: elemi csapás, súlyos baleseti rokkantság stb./ hivatalból vagy kérelemre évente legfeljebb egy alkalommal jövedelemre való tekintet nélkül is megállapítható. Ebben az esetben a segély összege egyedi mérlegelés alapján kerül megállapításra a rendkívüli méltánylást érdemlő körülmény egyedi értékelését követően. A segély mértéke maximum 150.000 Ft, ami adható legfeljebb 12 havi időtartamra kamatmentes kölcsönként is.

Rendkívüli települési támogatás pénzügyi kölcsönnek nem minősülő, kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható, ha a kérelmező baleset, betegség, elemi kár vagy más előre nem látható ok miatt kerül rendkívüli élethelyzetbe, s az összeg a gyógykezeléshez, a minden napi életvitelhez szükséges eszköz beszerzéséhez vagy a károk elhárításához szükséges. A kamatmentes kölcsön összege legfeljebb 30.000.- forint lehet. A kölcsön visszafizetésének időtartama legfeljebb 6 hónap. Nem részesíthető a kölcsönben a kérelmező, ha neki, vagy a háztartásában élő más személynek Gerjen Község Önkormányzattal szemben tartozása áll fenn.

A gyógyszer-támogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. Gyógyszer-támogatás állapítható meg a gyógyszerkiadásokhoz kapcsolódó költségekhez való hozzájárulás céljából, ha a kérelmező sem alanyi, sem normatív közgyógyellátásra nem jogosult, és családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedül élő esetében 200 %-át nem haladja meg, és a havi rendszeres gyógyító ellátás költsége meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10 %-át.

A Szt. alapján a szociális alapszolgáltatások közül a községben elérhető: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. Életkora miatt rászorul az a személy, aki nyugdíjas, illetve rehabilitációs ellátásban részesül. Egészségi állapota miatt rászorulóknak kell tekinteni azt a személyt, aki mozgásában, korlátozott, krónikus, vagy akut megbetegedése, fogyatékosága miatt önmaga ellátásáról – részben vagy teljesen – gondoskodni nem tud.

A házi segítségnyújtásban részesülő személy jogosult egyéni szükséglet szerinti alapvető ápolásra, gondozásra, napi egyszeri meleg étel házhoz szállítására, saját, illetve lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában való közreműködésre, segítségnyújtásra a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve elhárításában. A házi segítségnyújtást a képviselő-testület a Többcélú Kistérségi Társulás keretében működő házi gondozó szolgálata útján biztosítja.

A családsegítést a képviselő-testület a Többcélú Kistérségi Társulás útján biztosítja.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a képviselő-testület a Többcélú Kistérségi Társulás útján biztosítja.

Az önkormányzat a szociálisan rászoruló kérelmezők részére természetben ellátásként térítésmentesen tűzifa-támogatást nyújt.

Az önkormányzat Képviselő-testületének döntése értelmében Gerjen község is csatlakozott a „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Szociális Ösztöndíj Pályázathoz annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű, tanulni vágyó diákok költségeihez hozzájáruljunk a megyei önkormányzattal és a minisztériummal közösen.

Forrás: www.gerjen.hu

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Gerjen Község Önkormányzata korábban is rendelkezett kidolgozott településfejlesztési koncepciókkal. 2006-ban került kidolgozásra az egészségfejlesztési, a gyermekvédelmi, az informatikai, a sport és a turisztikai koncepció, valamint egy hosszú távú komplex közmunka stratégia is készült. 2013-ban a település elfogadta esélyegyenlőségi programját, melyben számba vette a község demográfiai jellemzőit, a lakosok szociális helyzetét, különös tekintettel az idősekre. Vizsgálta a település közoktatását, sport-és kulturális életét.

A település Helyi Esélyegyenlőségi Programja a következő települési dokumentumokkal hozható kapcsolatba:

- Költségvetési koncepció – itt kerülnek rögzítésre a szociális ellátás keretszámai
- Gazdasági program – tartalmazza a településfejlesztési elképzeléseket, fókuszálva a munkahelyteremtésre, az egyes közszolgáltatások biztosításának és fejlesztésének lehetőségeit.
- Pedagógiai program – tartalmazza a település közoktatási helyzetképét, fejlesztési célkitűzéseket. Külön fejezet foglalkozik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal, gyermekekkel.
- Településrendezési terv – településünk nagytávlatú műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a terület felhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét.
- Településfejlesztési koncepció - tartalmazza a helyi településpolitikai elképzeléseket és célkitűzéseket. A településre kiterjedő társadalmi, gazdasági, tervezési és megvalósítási tevékenységek összessége, melyek a lakosság életminőségének, ellátási és környezeti viszonyainak javítását, a települések gazdaságának, műszaki-fizikai állományának gyarapodását, folyamatos megújítását, természetes és épített környezetének védelmét szolgálják.

A hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele lesz a települések esélyegyenlőségi programjának megléte. A települési önkormányzat a továbbiakban is szeretné az állami és uniós forrásokat becsatornázni a város fejlesztésére, ezért elhatározta, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadnak el, melyet meghatározott időszakonként felülvizsgálhatnak.

Forrás: www.gerjen.hu

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Gerjen tagja a Paksi Többcélú Kistérség Társulásnak. A társulás ellátja a közoktatási feladatok szervezését és ellátását, a szociális-és gyermekjóléti alapellátást, az egészségügyi alapellátást, a területfejlesztési feladatok ellátását és a közművelődési és kulturális feladatok ellátását.

A Társadalmi Ellenőrző és Információs és Területfejlesztési Társulás (TEIT) ellátja a Paks 9-12 km-es körzetében a természetes és mesterséges sugárzás független ellenőrzésének a megszervezését, és a lakosság tájékoztatását.

Tolna, Fadd, Fácánkert, Bogyiszló, Dunaszentgyörgy, Gerjen települések „Szennyvíztisztító-telep fejlesztése” tárgyú pályázat megvalósítására létrehozott Önkormányzati Társulás feladata a keletkező közcsatornával elvezetett kommunális szennyvizek teljes biológiai tisztításának megvalósítása.

Forrás: www.gerjen.hu

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok Megalkotásához, az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a települési önkormányzat által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Gerjen községgel foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves időszoron alapulnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

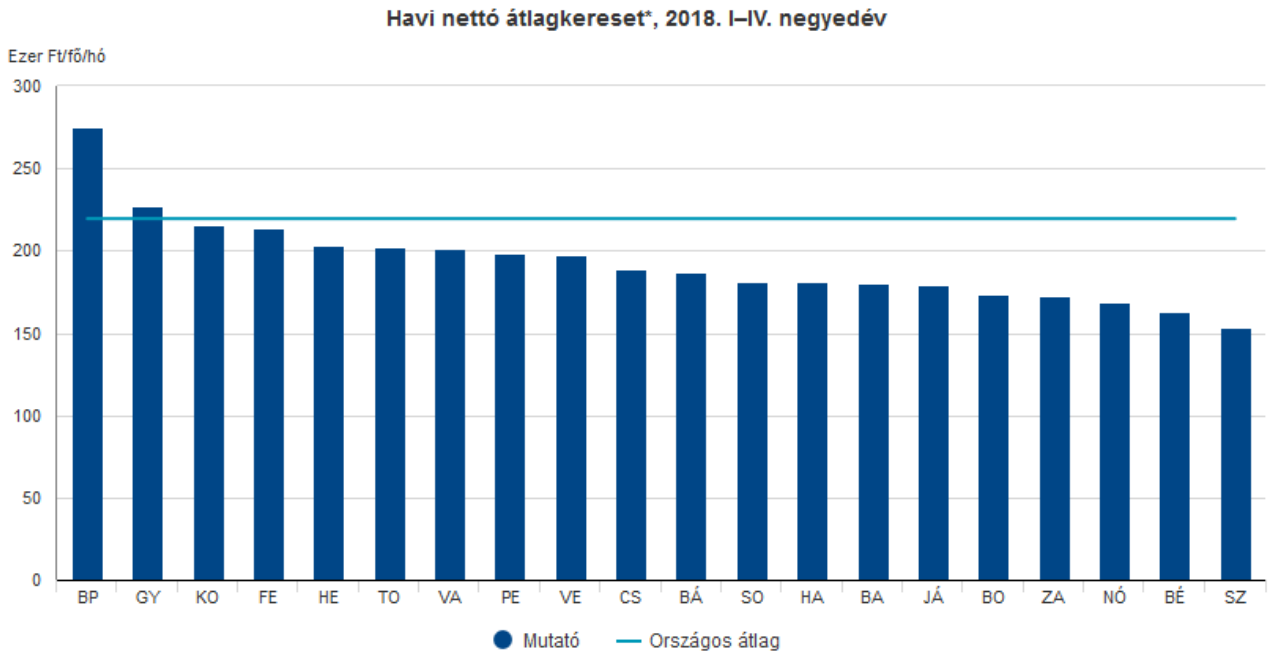
A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez való tartozás szenzitív adatnak minősül. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a lakosság 4,9%-a (48 fő) vallotta magát roma nemzetiségűnek.

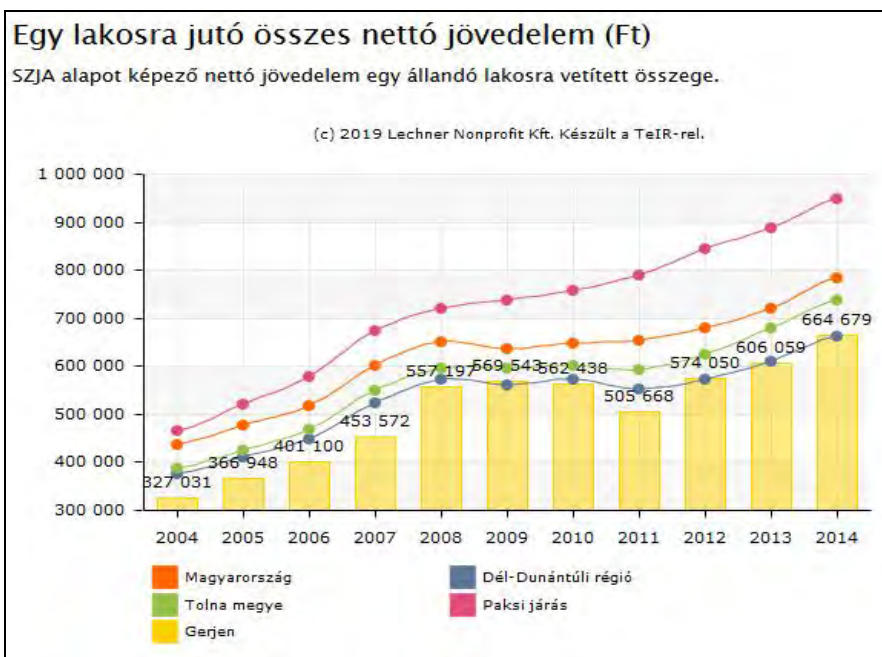
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Jelenleg helyben kevés munkahely található. A Paks II. beruházással összefüggésben a település vezetése pozitív változásokat remél. A paksi agglomerációs övezet egyik tervezett kulcstelepülése lehet Gerjen.

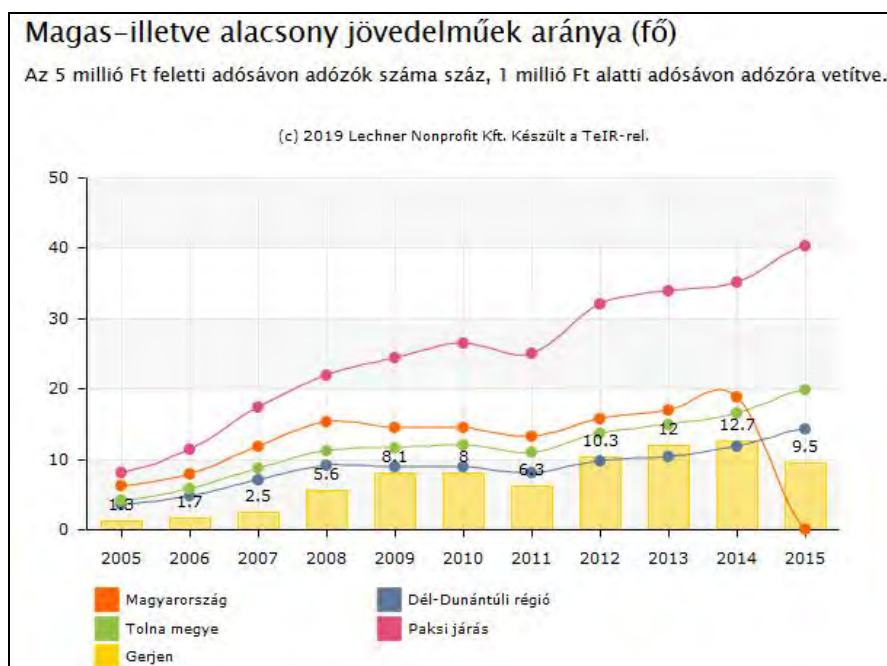

Forrás: KSH

A 2018-ban Tolna megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete – a számviteli nyilvántartások szerint – 304.441 forint volt, amely nettó összegben 202.453 forintot jelentett a családi adókedvezmények figyelembevételével. Ezek az adatok a régiós adatoknál kedvezőbbek, de az országos átlagot messze nem érik el.

Forrás: TeIR

Forrás: TeIR

A Paksi járásban az egy főre jutó nettó jövedelem – köszönhető a Paksi Atomerőműnek – országos viszonylatban is kiemelkedő. Gerjenben a járásban tapasztalható átlagkeresetet meg sem közelítik a nettó bérek. A gerjeni nettó átlagkeresetek meghaladják a régiós szintet, de elmaradnak mind az országos, mind a Tolna megyei átlagtól. A grafikonon egyértelműen kirajzolódik, hogy a lakosság túlnyomó hányada a legalacsonyabb jövedelemkategóriákba tartozik.

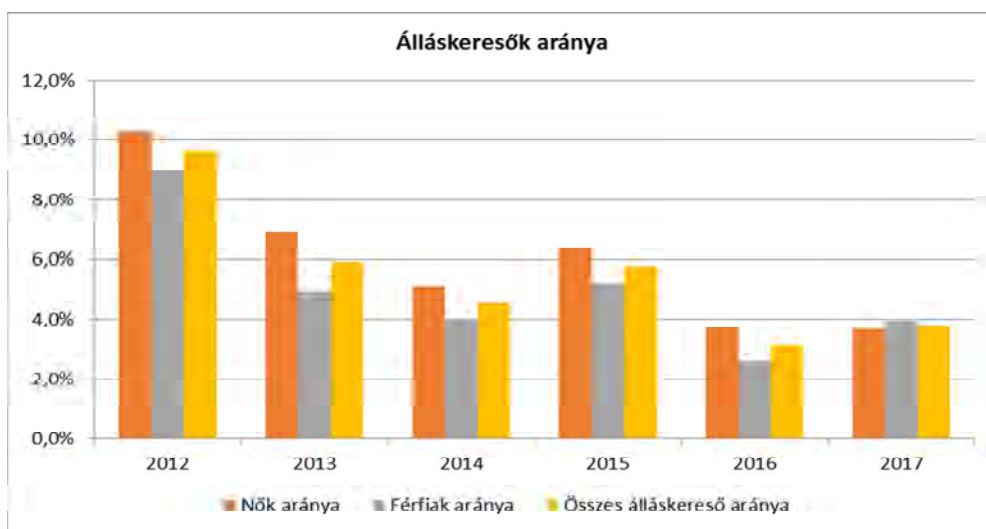
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, **tartós munkanélküliek** száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	(TS 0803)	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	452	414	866	64	14,2%	57	13,8%	121	14,0%
2013	456	411	867	43	9,4%	31	7,5%	74	8,5%
2014	455	409	864	32	7,0%	25	6,1%	57	6,6%
2015	455	406	861	40	8,8%	32	7,9%	72	8,4%
2016	457	403	860	23	5,0%	16	4,0%	39	4,5%
2017	458	395	853	23	5,0%	24	6,1%	47	5,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Országos munkanélküliségi adatok

ÉV	MUNKANÉLKÜLISÉGI RÁTA %
2012	10,9
2013	8,4
2014	7,4
2015	6,1
2016	4,4
2017	4,2

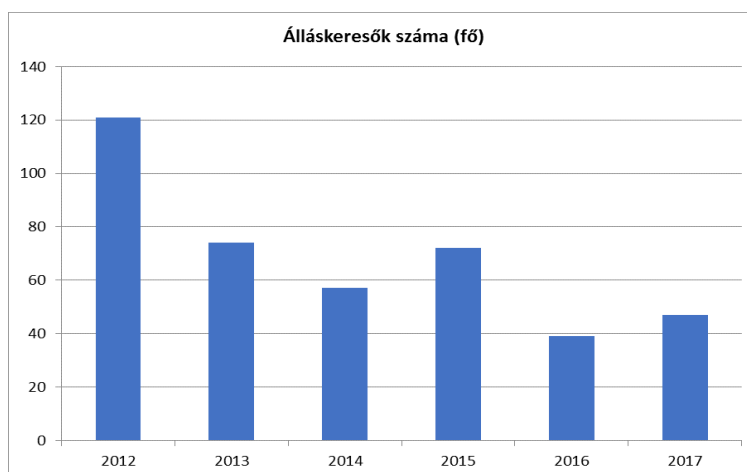
Forrás: KSH

Az álláskereső arányát a település lakónépességének 15-64 éves korosztályához viszonyítottuk. Általánosságban elmondható, hogy 2012 után az álláskereső aránya csökkenő tendenciát mutat mind a nők, mind a férfiak között. Ez a trend országos jelenség, mely egyértelműen kormányzati intézkedésekre vezethető vissza. A vizsgált időszakban a település munkanélkülségi mutatói kicsivel az országos átlag feletti voltak.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskereső száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		121	74	57	72	39	47
20 év alatti (TS 1002)	Fő	4	4	4	3	1	1
	%	3,3%	5,4%	7,0%	4,2%	2,6%	2,1%
20-24 év (TS 1003)	Fő	15	8	6	6	4	2
	%	12,4%	10,8%	10,5%	8,3%	10,3%	4,3%
25-29 év (TS 1004)	Fő	15	8	3	5	3	2
	%	12,4%	10,8%	5,3%	6,9%	7,7%	4,3%
30-34 év (TS 1005)	Fő	21	18	9	15	4	4
	%	17,4%	24,3%	15,8%	20,8%	10,3%	8,5%
35-39 év (TS 1006)	Fő	14	7	10	10	5	10
	%	11,6%	9,5%	17,5%	13,9%	12,8%	21,3%
40-44 év (TS 1007)	Fő	17	10	8	11	4	7
	%	14,0%	13,5%	14,0%	15,3%	10,3%	14,9%
45-49 év (TS 1008)	Fő	9	6	5	10	6	6
	%	7,4%	8,1%	8,8%	13,9%	15,4%	12,8%
50-54 év (TS 1009)	Fő	11	5	4	3	4	4
	%	9,1%	6,8%	7,0%	4,2%	10,3%	8,5%
55-59 év (TS 1010)	Fő	15	7	6	6	4	7
	%	12,4%	9,5%	10,5%	8,3%	10,3%	14,9%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	1	2	3	4	4
	%	0,0%	1,4%	3,5%	4,2%	10,3%	8,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatokból látható, hogy az álláskeresők száma a 2012-es bázisévhez képest jelentősen csökkent. 2012-ben 121 regisztrált álláskeresőt tartottak nyilván a településen. Ez a szám 2017-ben 47 főre csökkent. Korcsoportos bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség minden korosztályt érint. A 30 év alatti fiatal korosztály munkanélküliségi mutatói a vizsgált időszakban jelentősen javultak. Ellenben az 55 év feletti munkanélküliek aránya növekszik. 2017-ben a településen élő munkanélküliek közel ¼-e tartozott ebbe a korcsoportba. Ez az a korcsoport, amely már nehezen vonható be átképzésbe, valamint nehezen talál munkát, sokuknak van tartós egészségügyi problémája, azaz a lakosság elöregedése kihat a foglalkoztatásra is.

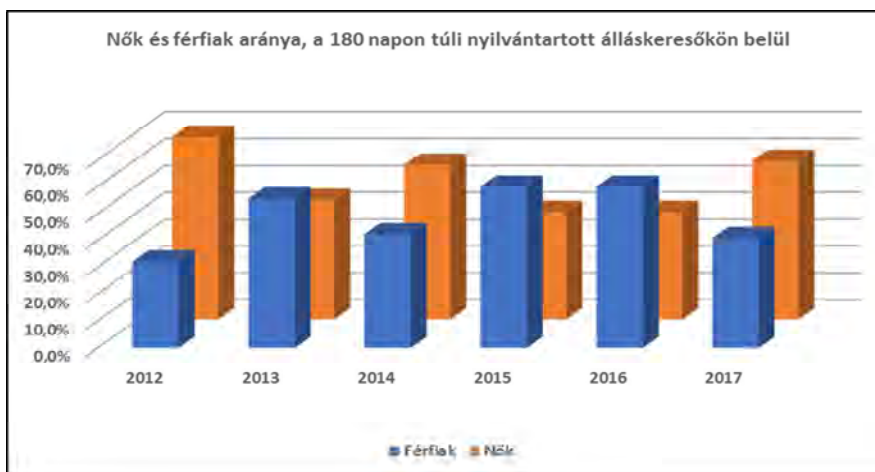
3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	43,80%	17	36	53	32,1%	67,9%
2013	36,49%	15	12	27	55,6%	44,4%
2014	45,61%	11	15	26	42,3%	57,7%
2015	41,67%	18	12	30	60,0%	40,0%
2016	51,28%	12	8	20	60,0%	40,0%
2017	46,81%	9	13	22	40,9%	59,1%

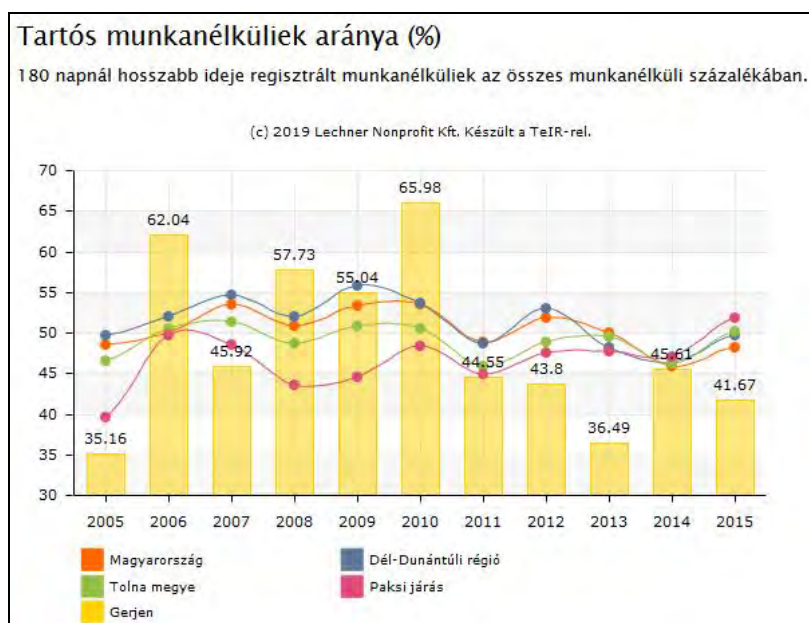
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

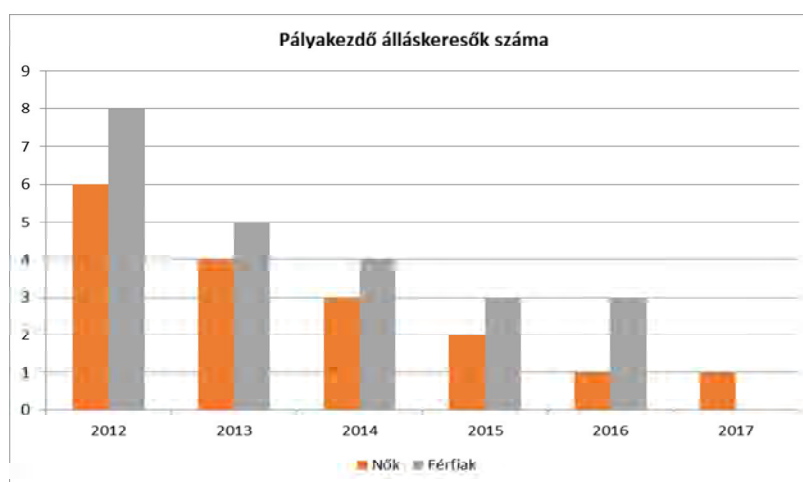
A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek arányát a nyilvántartott álláskeresők körében vizsgáltuk. A település adatai az országos és térségi mutatókhoz képest is kedvezőbbek. Ugyanakkor az is szembeűnő, hogy a vizsgált időszakban a munkanélküliek körében nagyon magas volt azok aránya, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát². 2017-ben ez 27 főt érintett, ami a munkanélküliek közel 47%-át tette ki. A probléma a községben megfigyelhető a férfiak és a nők körében is, tehát nem köthető egyértelműen valamelyik nemhez.

² Tartósan regisztrált munkanélküli (nyilvántartott álláskereső) az a személy, aki az utolsó 12 egymást követő havi zárás során minden alkalommal nyilvántartott álláskeresőnek lett minősítve. (A havi zárás, egy a járási (fővárosi kerületi) foglalkoztatási osztályi (korábban: kirendeltségi) adatállományokon minden hónap 20-án lefutó számítógépes program, amely megállapítja azt, hogy az adott hónap zárónapján kik azok az emberek, akik regisztrált munkanélkülieknek, illetve nyilvántartott álláskeresőknek tekintendők.)

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	98	98	196	6	6,1%	8	8,2%	14	7,1%
2013	92	97	189	4	4,3%	5	5,2%	9	4,8%
2014	99	89	188	3	3,0%	4	4,5%	7	3,7%
2015	95	94	189	2	2,1%	3	3,2%	5	2,6%
2016	92	94	186	1	1,1%	3	3,2%	4	2,2%
2017	85	92	177	1	1,2%	0	0,0%	1	0,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatal pályakezdők³ körében a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent a munkanélküliek aránya. 2017-ben a községben mindösszesen 1 fő pályakezdő állás keresőt tartottak nyilván. A munkanélküliség a pályakezdők körében a települési átlag alatti. A település megtartóerejének növelése érdekében fontos, hogy a fiatalok ne költözzenek el Gerjenből. Ezért is van nagy jelentősége a településen megvalósított infrastrukturális fejlesztéseknek és a Paks II. beruházásnak.

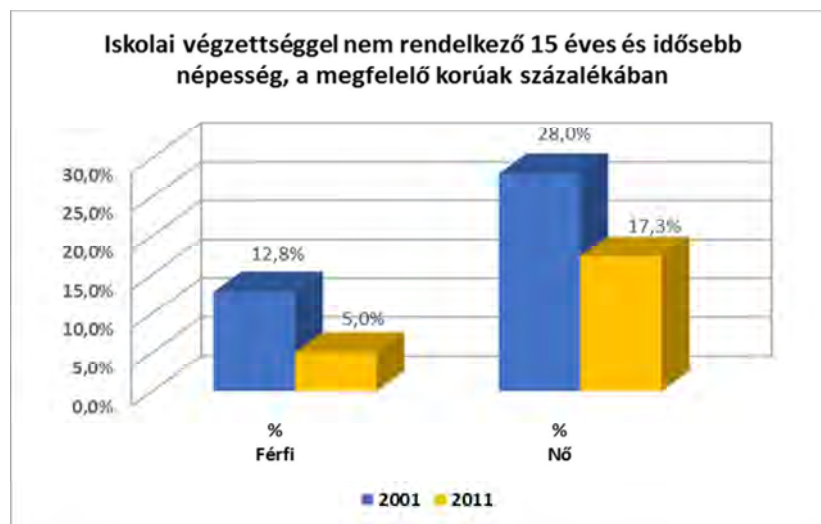
³ Pályakezdő állás keresők az állás keresők közül azok a 25. életévüket – felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetén 30. életévüket – be nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem szereztek jogosultságot.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	87,2%	72,0%	12,8%	28,0%
2011	95,0%	82,7%	5,0%	17,3%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

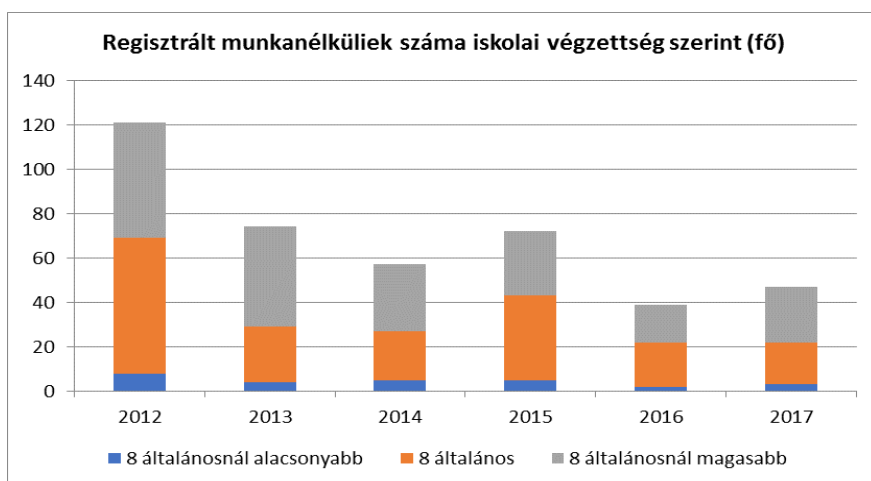
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint Gerjen községben a 15 év felettek 20,6%-a nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel. Az arány magas. A 2011. évi népszámlálás települési eredményeinek közzététele alapján megállapítható, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya 11,3%-ra csökkent. Az adatokból arra következtethetünk, hogy nagyobb arányban az időskorú népesség nem rendelkezett még alapfokú végzettséggel sem.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	121	8	6,6%	61	50,4%	52	43,0%
2013	74	4	5,4%	25	33,8%	45	60,8%
2014	57	5	8,8%	22	38,6%	30	52,6%
2015	72	5	6,9%	38	52,8%	29	40,3%
2016	39	2	5,1%	20	51,3%	17	43,6%
2017	47	3	6,4%	19	40,4%	25	53,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A diagram és a táblázat alapján megállapítható, hogy a településen élő munkanélküliek körében magas a legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkezők aránya. 2017-ben a regisztrált álláskeresők közel 47%-a nem rendelkezett középszintű végzettséggel. Gerjenben a 2011. évi népszámlálási adatok tanúsága szerint a munkaképes korú lakosság 88,7%-a végezte el az általános iskolát. A felnőtt korú lakosság 24,6%-a rendelkezik legalább középszintű végzettséggel. Napjainkban az általános iskolát végzetek körében jellemzően mindenki tovább tanul valamilyen középszintű iskolában. A továbbtanulás elsősorban Szekszárd és Paks középszintű iskoláiban történik, de néhányan a tolnai gimnáziumot választják. Az általános iskola elvégzése után a diákok általában szakközépszintű iskolába vagy szakközépszintű iskolába jelentkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya mindösszesen 5,5%. A nem kielégítő iskolázottság gátat szab az aktív népesség elhelyezkedése elé a munkaerőpiacon, összességében alacsony jövedelmi szinttel, esetenként szegénységgel, társadalmi kirekesztettséggel párosul. A település lakóinak iskolázottsági mutatói jelentősen

elmaradnak a megyei és az országos adatoktól is. Az statisztikai adatok egyértelműen jelzik, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb eséllyel helyezkedhetnek el a munkaerőpiacon.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	
2013	0	0	
2014	0	0	
2015	0	0	
2016	0	0	
2017	0	0	

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.		n.a.
2013	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.		n.a.
2014	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.		n.a.
2015	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.		n.a.
2016	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.		n.a.
2017	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.		n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A vizsgált időszakban nem tanult általános iskolai felnőttoktatásban egyetlen gerjeni lakos sem. Nem rendelkezünk adatokkal és a TeIR adatbázisban sem található információ arra vonatkozóan, hogy a felnőttképzés keretében hányan tanulnak középfokú intézményekben.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	20	2,5%	7	n.a.
2014	40	5,0%	7	n.a.
2015	25	3,2%	5	n.a.
2016	30	3,9%	5	n.a.
2017	14	1,8%	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatás keretein belül a vizsgált időszakban az aktív korúak 2-5%-át foglalkoztatta az Önkormányzat. 2017-ben 14 főt foglalkoztattak, ez az aktív korú népesség 1,8%-a. Részben a közintézmények takarításában, részben parkrendezésben, közterületek rendbe tételében vettek részt. Az Önkormányzat az elmúlt években az épületek felújításakor, tatarozásakor a helyi munkaerőt foglalkoztatta, ezt a gyakorlatot a jövőben is folytatni kívánja a pályázatokból finanszírozott felújításokon. A közfoglalkoztatás, mint foglalkoztatási forma lehetőség a munkanélküliek számára, de nem tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket. Az önkormányzat a közfoglalkoztatásban résztvevő személyek nemzetiségi hovatartozásáról nem gyűjt adatokat, az adatok becslésen alapulnak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2012	191	8	4				1	
2013	181	8	4				1	20
2014	178	12	4		21.700.200	21.000.000	1	40
2015	178	10	4		22.634.830	22.713.434	1	25
2016	173	6	4		23.947.420	25.685.024	1	30
2017	187	9	4				1	14

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpárúton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	24'	3	35'	nincs	-	nincs	-
Megye- székhely	35'	8	49'	nincs	-	nincs	-
Főváros	1h 35'	átszállással	3h 45'	nincs	-	nincs	-

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A regisztrált vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek, valamint vendéglátóhelyek számának változása jelzi a település helyi gazdasági potenciáljának alakulását, tendenciáit. A vizsgált időszakban érdemi változás az adatokban nem tapasztalható.

A településen egy foglalkoztatási program működik, a közmunkaprogram.

A település munkaerő-piaci helyzetének a közlekedési lehetőségekkel való összefüggéseit elemezve megállapítható, hogy Gerjen nem fekszik fő közlekedési út mellett, ezért az autóbuszjárat-járatsűrűség kedvezőtlen. A járásközpont (Paks) irányába 3, a megyeközpont (Szekszárd) irányába pedig 8 autóbuszjárat indul naponta a településről. Paks 23, Szekszárd 30 km-re található Gerjentől. Vasúti megállóhellyel nem rendelkezik a község.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
<i>fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen</i>	<i>nincs</i>	
<i>fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Munkaügyi Központ képzései</i>
<i>az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen</i>	<i>nincs</i>	-
<i>az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Munkaügyi Központ képzései</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

A településen nincs egyetlen olyan program sem, amely megkönnyítheti a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. A munkaügyi hivatal szervezésében megvalósult programokon vehetnek részt a fiatalok.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az aktív korú népesség munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások nincsenek a községben.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben nem foglalkoztat mélyszegénységben élőket. Ez abból is adódik, hogy ezeknek az embereknek nincs megfelelő iskolai végzettségük az adott álláshely betöltéséhez.

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.⁴ A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme. Az Eurostat négy évente publikál átlagkeresettel kapcsolatos adatokat. Ezek szerint Magyarországon 2014-ben a medián nettó átlagkereset 127 781 forint volt. A mélyszegénységben élők havi jövedelme tehát alig haladja meg az 51 ezer forintot.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés nem figyelhető meg, inkább pozitív diszkriminációt alkalmaz a helyi lakosok javára.

⁴ Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal.

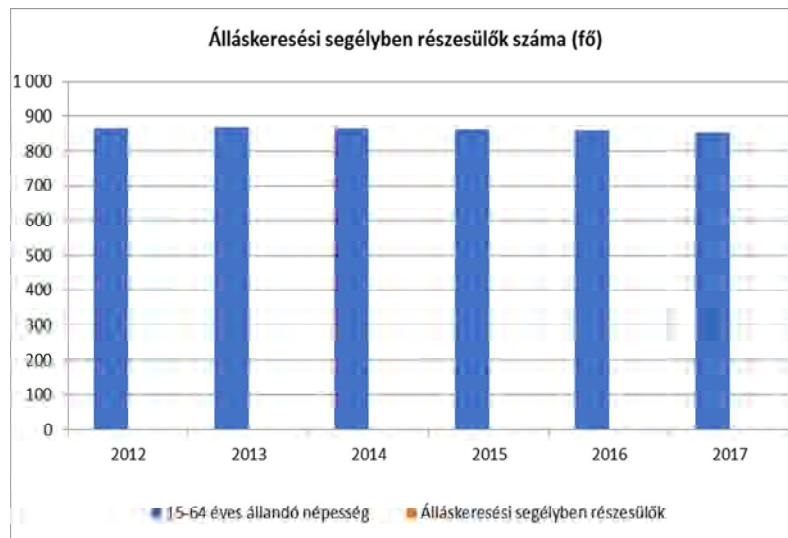
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	866	4	0,1%
2013	867	5	0,2%
2014	864	5	0,2%
2015	861	4	0,3%
2016	860	1	0,3%
2017	853		0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A diagram és a táblázat az álláskeresési segélyben részesülők számát és arányát mutatja az aktív korú lakónépesség tükrében. Megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a célcsoport 0,1-0,4%-a részesül az ellátási formában.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	121	9	7,4%
2013	74	7	9,5%
2014	57	4	7,0%
2015	72	6	8,3%
2016	39	5	12,8%
2017	47	6	12,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadék illeti meg azt az álláskeresőt, aki az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. 2017-ben a regisztrált munkanélküliek körében az álláskeresési járadékban részesülők aránya 12,8% volt.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	5		0,40%	45	37,19%
2013	0		0,00%	45	60,81%
2014	3		0,24%	30	52,63%
2015		2	0,16%	26	36,11%
2016		3	0,24%	17	43,59%
2017		3	0,24%	20	42,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Aktív korúak ellátása 2015. március 1-től lehet: foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT), vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT).

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	515		1		0		0	
2013	515		1		0		0	
2014	516		1		0		0	
2015	517		1		0		0	
2016	517		1		0		0	
2017	519		1		0		0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakások és lakott üdülők (2011)

Lakásállomány (db)	515
Összkomfortos lakások száma	133
Komfortos lakások száma	288
Félkomfortos lakások száma	23
Komfort nélküli lakások száma	66
Szükséglakások száma	5
Önkormányzati bérlakások száma	1
ebből szociális bérlakások száma	0
önkormányzati bérlakásban élők száma	1
ebből szociális bérlakásban élők száma	-

Forrás: KSH Népszámlálás

Lakások komfortfokozata

Típus	Leírás
Összkomfortos	Az a lakás, amely legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel és WC-vel, közművesítettséggel (villany- és vízellátással, szennyvízelvezetéssel), melegvíz-ellátással és központos fűtési móddal (táv-, egyedi központi vagy etázsűtéssel) rendelkezik.
Komfortos	Az a lakás, amely legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel és WC-vel, közművesítettséggel, melegvízellátással és egyedi fűtési móddal (gázfűtéssel, szilárd vagy olajtüzelésű kályhafűtéssel, elektromos hőtároló kályhával) rendelkezik.
Félkomfortos	Az a lakás, amely a komfortos lakás követelményeinek nem felel meg, de legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá fürdőhelyiséggel vagy WC-vel és közművesítettséggel (legalább villany- és vízellátással), valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik.
Komfort nélküli	Az a lakás, amely a félkomfortos lakás követelményeinek sem felel meg, de legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával és egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint a vízfelvétel lehetősége biztosított.
Szükséglakás	Az a lakás, amely komfortfokozatba nem sorolható olyan helyiség (helyiségcsoport), amelynek (amelyben legalább egy helyiségnek) alapterülete a 6 m ² -t meghaladja, külső határoló fala legalább 12 cm vastag téglafal, vagy más anyagból épült ezzel egyenértékű fal, ablaka vagy üvegezett ajtaja van, továbbá fűthető és WC (árnyékszék) használata, valamint a vízvétel lehetősége biztosított.

Forrás: www.wikipedia.hu

Gerjen lakásállománya az elmúlt 2 évtizedben öregedésnek indult. A népesség egyre inkább tágasabb és komfortosabb épületekben él.

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a községben 515 lakás és lakott üdülő található. A településen az alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) 18,3%. Veszélyeztetett lakhatási helyzetbe került személy, illetve hajléktalan személy nincs a településen.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat 2017-ben 1 bérlakással rendelkezett, ebben 1 fő élt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincsenek egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok az önkormányzat kezelésében.

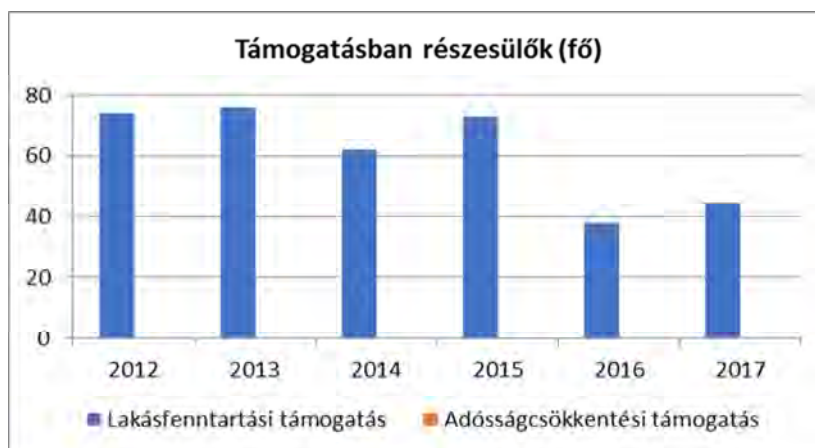
d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Veszélyeztetett lakhatási helyzetbe került személy, illetve hajléktalan személy nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások**3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma**

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	74	0
2013	76	0
2014	62	0
2015 ⁵	73	0
2016	38	-
2017	45	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére. Lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehetett benyújtani.

Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-jétől ugyancsak kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

⁵ A lakásfenntartási támogatás 2015-től települési támogatás keretében adható.

Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik részére 2015. március 1. előtt került megállapításra az adósságkezelési szolgáltatás, a szolgáltatást a korábbi szabályok alapján kell nyújtani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, illetve a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek számára. Gerjen Község Önkormányzat Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvény 132. § (4) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi XLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva szabályozza a a szociális rászorultság alapján nyújtandó települési támogatásokat. **Gerjen Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2015 (II.27.) önkormányzati rendelete** szabályozza a szociális rászorultság alapján nyújtandó települési támogatásokat.

f) eladósodottság

Arról, hogy szám szerint hány háztartásban halmozódott fel közüzemi tartozás, vagy hitelfelvétel miatt hány család került kilátástalan helyzetbe, nincs pontos adat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen nincsenek lakóházak, a közszolgáltatásokhoz és közműszolgáltatásokhoz a település valamennyi lakója hozzáférhet.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a települési szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása. Településszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a településszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a településszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Etnikai jellegű szegregáció Gerjenben nem tapasztalható. A 2011-es népszámláláskor mindösszesen 48 ember vallotta magát romának, ez a lakosság alig 3,9%-a.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A kérdés nem releváns, telepszerű településrész vagy szegregátum nincs a településen.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A kérdés nem releváns, telepszerű településrész vagy szegregátum nincs a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény szabályozza. A beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell a választás alapján igénybe vehető, hosszútávú személyes kapcsolaton alapuló, kortól, nemtől, betegségtől függetlenül működő folyamatos egészségügyi ellátást.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés**3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás**

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egészségügyi ellátás

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolók száma
2012	1	1
2013	1	1
2014	1	1
2015	1	1
2016	1	1
2017	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gerjeni egészségház épületét 2019-ben adták át. Az épületben orvosi, fogorvosi rendelő és védőnői szolgálat telephelye található, és új eszközökkel: egyebek mellett fogorvosi székekkel, EKG-készülékkel, defibrillátorral gazdagodott az

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 1 területi ellátással rendelkező vegyes praxisú háziorvos dolgozik, munkáját 1 ápolónő segíti. A háziorvos vállalkozó háziorvos, akivel az önkormányzat feladatátvállalási szerződést kötött. A községben fogorvos is rendel.

A településen 1 védőnő dolgozik. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-18 éves korú gyermek él. Betöltetlen háziorvosi, védőnői státusz nincs Gerjenben.

Központi orvosi ügyelet a 23 km-re lévő járásközpontban vehető igénybe. Fogorvosi ügyelet és a lakosság szakosított egészségügyi ellátása Szekszárdon és Pakson érhető el. A kórházi ellátást a Szekszárd Városi Kórház biztosítja. A településen gyógyszerértékesítő működik, ügyelet Szekszárdon és Pakson található.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	36
2013	18
2014	34
2015	32
2016	32
2017	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

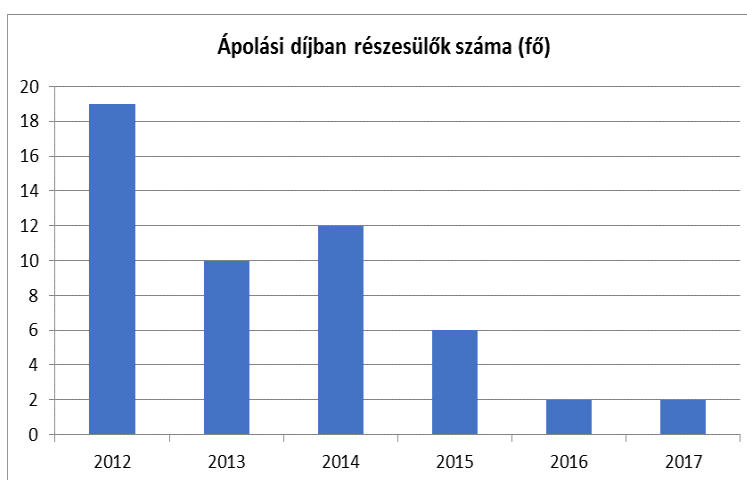
A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Ide tartoznak a tartós beteg gyermekek is, akik után a szülei magasabb családi pótlékra jogosultak. A településen a közgyógyellátásra jogosultak száma – 2013-as évet kivéve – 30-40 fő között volt a vizsgált időszakban.

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-től kikerülnek a szociális törvényből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem lesz kötelező. Méltányossági közgyógyellátás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehetett benyújtani. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	9	10	19
2013	3	7	10
2014	4	8	12
2015	3	3	6
2016	2	0	2
2017	2	0	2

Forrás: TelR, KSH Tstar

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díjban részesülők számáról 2014 óta nem rendelkezünk adatokkal, de a szociális ügyintézés során megtalálhatóak az ápolási díjat igénylők a segélyezettek körében.

Méltányossági ápolási díj biztosítása a települési önkormányzatok számára jelenleg sem kötelező. A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a szociális törvényből. A 2015. március 1-ét megelőzően megállapított ellátások az önkormányzat mérlegelésétől függően biztosíthatóak 2015. március 1-jét követően, települési támogatás formájában. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében ellátást biztosíthatnak a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére.

A vizsgált időszakban az ápolási díjban részesültek száma jelentősen csökkent. 2017-ben 2 fő kapott ápolási díjat a településen.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az önkormányzat rendelkezik egészségtervvel. A védőnői szolgálat által biztosított kora gyermekkorai szűrésekhez valamennyi, a településen tartózkodó gyermek hozzáfér, mindenki számára biztosított. A védőnői státuszfelmérés egyik részét a testméretek, a testi fejlődés és motoros képességek, az érzékszervek, az érzékelés, az észlelés, a látás vizsgálata jelenti. Hallásvizsgálatokat 3 éves korban ún. Barr-féle játékaudiometriával, 5 éves korban szűrő audiométerrel végzik. A további vizsgálatok az adaptív gondolkodás, a kommunikáció, a nyelvi képességek, a szocializáció, az énéjlődés, az önkiszolgálás felmérését jelentik. 3 és 6 éves kor között évente kötelező vérnyomásmérés elvégzése is.

A gyermekorvos teljes fizikális vizsgálatot végez, külön hangsúlyt fektetve a neurológiai, mozgásszervi eltérésekre, illetve fiúknál a herék és a fityma vizsgálatára. Amennyiben valamelyik vizsgálat alkalmával fejlődési zavar gyanúja merül fel, 15 hónapos és 2,5 éves korban kiegészítő státuszvizsgálat történik.

6 éves életkor az iskolaérettség kora. Általában az óvodákban elvégzik az ehhez szükséges felméréseket. Ha ez nem történik meg, és kétséges az iskolaérettség, akkor a Pedagógiai Szakszolgálathoz, vagy az illetékes Nevelési Tanácsadóhoz lehet fordulni. 7 éves korban azoknak a gyermekeknek a kiegészítő vizsgálata történik, akik még nem kezdték meg iskolai tanulmányaikat.

Az iskolai szűrések 2 évente történnek a nevelési-oktatási intézményekben. A védőnő az általános testméreteken kívül meghatározza a gyermek a tápláltsági, fejlettségi állapotát, illetve a serdülőkorban a nemi fejlődés stádiumát. További célja a pszichés, motoros, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása. Kiemelten fontos a mozgásszervi vizsgálat, így a láb statikai eltéréseinek (pl. lúdtalp), és a gerinc rendellenességeinek (pl. gerincferdülés) vizsgálata, a vérnyomásmérés, illetve a caries szűrés. 2 évente látás- és hallás vizsgálat történik, előbbi 11 éves korban a színlátás ellenőrzésével egészül ki. Golyvaszűrés céljából a pajzsmirigy tapintásos vizsgálatát szintén 11 éves korban végzik. Ebben a korosztályban lényeges az esetleges életmódbeli rizikótényezők (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás), illetve a szexuális aktivitás felmérése is.

Az orvosi fizikális vizsgálat mellett fontos az egyéni és családi kórelőzmény ismételt felvétele. A fő feladat a fentiek alapján a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése és jelzése a családorvos felé, aki szükség esetén egyéb szakorvosi ellátásra irányítja a pácienseket (pl. ortopédia, szemészet, sebészet). 16 éves korban záró egészségügyi vizsgálat történik, amely a fentiek mellett tápláltsági állapot, szív- és érrendszeri állapot felmérését jelenti.

Kötelező népegészségügyi szűrések már nincsenek. Nincs kimutatás arról, hogy az ingyenes szűrővizsgálatokat a lakosság milyen arányban veszi igénybe. A szegénységben élők térítéses egészségügyi szűrővizsgálatot nem tudja megfizetni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátásokhoz a védőnő segítségével a rászorulóknak hozzáférnek, a helyi védőnő megkeresi a megfelelő intézményt, és időpontot egyeztet. A fejlesztést segítő szakembereket a Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Paksi Tagintézménye biztosítja. A fejlesztés logopédus, fejlesztő pedagógus és pszichológus bevonásával valósul meg. Az intézményben gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, gyermekpszichiáter szakorvos, pszichopedagógus, szurdopedagógus, konduktor, fejlesztő pedagógus, tanító, nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus, óvodapedagógus, (gyógy)pedagógiai asszisztens képzettségű munkatársak dolgoznak együtt. A főállású munkatársak rendszeresen team-megbeszélésen vesznek részt.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A település elkötelezett az egészséges életmód mellett. Gerjenben egy sportegyesület található. A Gerjeni Sport Club célja a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, felüdülés biztosítása, az ilyen jellegű igények felkeltése, tagjainak nevelése. Az egyesületnek labdarúgó szakosztálya egy felnőtt és három utánpótlás csapattal rendelkezik. A csapatok rendelkezésére áll a nagy füvespálya, a kis műfüvespálya és sportcsarnok, ahol télen és nyáron is megfelelő körülmények között tudnak készülni. Minden csapatot szakképzett edző irányít. Emellett az általános iskolában a gyerekek országos hírű gyeplabda csapatban is játszhatnak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szociális alapszolgáltatások

időszak	szociális étkeztetésben részesülők száma	házi segítségnyújtásban részesülők száma	családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma	jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma
2012. év	147	12	13	5
2013. év	158	13	18	5
2014. év	148	14	18	5
2015. év	175	14	24	5
2016. év	147	13	n.a.	1
2017. év	148	15	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A települési önkormányzatok a szociális szolgáltatásokat társulás útján is biztosíthatják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A szociális alapellátások közül Gerjenben elérhető a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítő szolgáltatás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. A szociális alapszolgáltatásokat a Paks Kistérségi Alapszolgáltatási Központ fenntartói társulás keretében biztosítja. Az alapszolgáltatási központ működési területe kiterjed Bikács, Bölcske, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Kistormás, Kölesd, Madocsa, Medina, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc és Tengelic községekre is.

A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak vagy családtagjaiknak nem képesek biztosítani. A fogyatkozó munkalehetőségek, a közeli városok vonzó hatása miatt egyre több idős ember marad egyedül, mert ingatlanát nem akarja, vagy nem tudja eladni. A fiatalabb hozzátartozók dolgoznak, nem tudnak gondoskodni a meleg étkeztetésről, így az egyedül maradt férj vagy feleség számára anyagilag előnyösebb, ha készen veszi az ebédet.

A házi segítségnyújtást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást az otthonhoz és megszokott környezethez való ragaszkodás, a családtagok elfoglaltsága, vagy a teljes elmagányosodás indokolja. Idősek nappali ellátása nem működik a településen.

A Családsegítő Szolgálat a Paks Kistérségi Alapszolgáltatási Központ keretein belül működik. A CSSSZ általános és speciális segítő feladatokat végez. A Szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Hozzájárul az egyének, a családok, közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz. A családsegítés, és a gyermekjóléti szolgáltatás kapcsolata: A szolgáltatások ügyfélköre, tevékenysége részben átfedi egymást. Mindkét szakmai egység figyelemmel kíséri a lakosság szociális helyzetét, továbbá preventív, krízishelyzetet jelző rendszert működtet, és a tömegesen jelentkező igények kielégítéséhez szükséges szolgáltatások bevezetését kezdeményezi.

A szakosított ellátásokat legközelebb Pakson, illetve a megyeszékhelyen, Szekszárdon lehet igénybe venni.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatás nyújtásakor nem volt példa hátrányos megkülönböztetésre, a település valamennyi lakosa egyenlő eséllyel veheti igénybe a szolgáltatásokat.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pozitív diszkrimináció az alacsony jövedelmű rétegre vonatkozik, ők vehetik igénybe a pénzbeli és természetbeni ellátásokat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Az önkormányzatoknál általában intézményesített formákon (fogadóóra, lakossági fórum, közmeghallgatás, tájékoztatási kötelezettség stb.) túl az Önkormányzat törekszik a lakossággal való minél közvetlenebb és intenzívebb kapcsolat kialakítására. Ennek érdekében működteti az egyes média-felületeket (ingyenes Gerjeni Hírek, települési honlap) és más fórumokat. Éves szinten több ingyenes programot szerveznek a településen élőknek.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon nem működik e-ügyintézés, de a honlapon elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Gerjenben a roma lakosság aránya a 2011-es népszámlálási adatok szerint 3,9%. A településen jelenleg nem működik roma nemzetiség önkormányzat. A települési önkormányzat tisztviselői jártasak a romák esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos kérdésekben. A helyi önkormányzatnál van az esélyegyenlőségi feladatokra kijelölt, és az ezen a területen képzett szakember.

A vizsgált időszakban nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszenvetőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtóban, médiumokban nem jelentek és jelennek meg olyan közlések, amelyek a romákkal szembeni előítéletességet növelhetik.

Gerjenben nincs a romák kisebbségi kultúrájának ápolását célzó helyi kezdeményezés. Az önkormányzat által fenntartott, illetve támogatott közművelődési intézmények és kulturális programok kínálatában nem

jelennek meg a társadalom multikulturális jellegét, a kultúrák közötti párbeszédet és a roma kisebbségi kultúrát, mint értéket bemutató elemek.

A település szolgáltatásszervezési koncepciójában nem szerepelnek a romák esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedések. Az önkormányzat nem gyűjt és értékeli adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés stb.) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű romák számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A település lakosai közül többen vállalnak önkéntes munkát mind rendezvényeken, mind prevencióssal jelleget. Az itt élő emberek baleset, elemi kár esetén összefognak, segítik a bajba jutott embereket.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen jelenleg nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliek körében 47 % -os a tartósan munkanélküliek aránya	<ul style="list-style-type: none"> • munkaerő-piaci kompetenciák növelése a célcsoportra fókuszálva • egyéni pályorientációs tanácsadás • álláskeresési technikák módszerének átadása
A település iskolai végzettsége az országos átlag alatt. Regisztrált munkanélküliek/álláskeresők körében 40,4 %-os a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	<ul style="list-style-type: none"> • képzési programok működtetése – pályázati források bevonásával
Nincs kimutatás arról, hogy az ingyenes szűrővizsgálatokat a lakosság milyen arányban veszi igénybe. A szegénységben élők térítéses egészségügyi szűrővizsgálatot nem tudja megfizetni. védőoltásokat nem éri el a szegényebb réteg.	<ul style="list-style-type: none"> • ingyenes szűrővizsgálatok, ajánlott védőoltások biztosítása – a célcsoport szervezett bevonása, szemléletformálás – pályázati és önkormányzati források bevonásával
	•

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	0	14
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli,

természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Gerjen községben nem releváns a probléma.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	109
2013	113
2014	91
2015	82
2016	75
2017	71

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A pénzbeli és természetbeni gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közül az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt biztosítja. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg. Az adatokból megállapítható a vizsgált időszakban jelentősen csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. 2017-ben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szülők 71 gyermek után igényeltek.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli és kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az elmúlt időszakban nem került sor.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya**4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma**

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012					19	0
2013					13	0
2014	12	47		75	4	0
2015		55			5	8
2016		55			0	26
2017						21

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. 2017-től térítésmentesen kapják a tankönyvet az általános iskolások.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek a településen nincsenek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált településrész nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Gyermekvédelmi törvény 2013. szeptember 1-től módosította a „hátrányos helyzet” meghatározását. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba-fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba-fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szociális törvény. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a

rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az fenti a)–c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

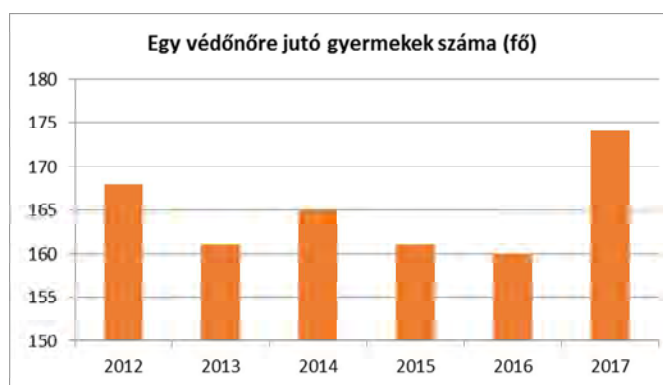
A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások biztosítása a helyi önkormányzat feladata.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	168
2013	1	161
2014	1	165
2015	1	161
2016	1	160
2017	1	174

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői szolgálat egy területi védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását a településen. Emellett a védőnő látja el az iskolavédőnői feladatokat is. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma ideálisnak mondható, 2017-ben 174 fő volt. Országos átlagban a védőnők 300 gyermek gondozását végzik, holott a törvény maximálisan 250 gyermek gondozását engedélyezi.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis(ok) száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	1257	0	218	0
2013	0	1251	0	215	0
2014	0	1251	0	212	0
2015	0	1242	0	203	0
2016	0	1237	0	201	0
2017	0	1231	0	209	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gerjen Község Önkormányzata a 2015. évi CXXIII. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 1 területi ellátással rendelkező vegyes praxisú házi orvos dolgozik, munkáját 1 ápolónő segíti. A házi orvos vállalkozó házi orvos, akivel az önkormányzat feladatátvállalási szerződést kötött. Havonta egy alkalommal gyermekgyógyász szakorvos segíti a kisgyermekes anyák mindennapjait.

A településen egy védőnő dolgozik. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-14 éves korú gyermek él. Betöltetlen háziorvosi, védőnői, valamint ápolónői státusz nincs Gerjenben.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Gerjen községben nincs bölcsődei ellátás. Bölcsőde és családi napközi legközelebb Pakson található. A TOP-1.4.1-15-TL1-2016-00005 pályázat keretében Gerjen községben új, korszerű, megújuló energiaforrásokat használó, energiahatékonyan működő, komplex akadálymentesítéssel rendelkező óvoda és bölcsőde épület létesül a helyi általános iskola melletti területen. A projekt megvalósulása 2020 elejére várható.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermekjóléti szolgáltatás biztosított. A gyermekjóléti szolgáltatást a Paks Kistérségi Szociális Központon belül működő Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A gyermekjóléti szolgálatnak a településen nincs külön irodája. A gyermekjóléti szolgálat jelzőrendszert működtet, melynek hangsúlyos része a védőnő, házi orvos, óvoda, iskola, civil szervezetek, magánszemélyek.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelmének rendszere a legfiatalabb kortól kezdődően biztosított a védőnőkön keresztül, a gyermekjóléti szolgáltatás biztosításával, a település jelzőrendszerének működtetésével, és az átmeneti gondozási formák keretén belül vehetőek igénybe. A Családok Átmeneti Otthona Szekszárdon, a Helyettes szülői hálózat pedig legközelebb Pakson található.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családsegítő szolgáltatás célja a működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

A családsegítő szolgálat a megelőző tevékenységek körében figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárja a nagy számban előforduló, az egyén és család életében jelentkező probléma okait és jelzi azokat az illetékes hatóság vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé. Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszert működtet, ennek keretében elősegíti különösen az egészségügyi szolgáltatók, oktatási intézmények, a gyermekjóléti szolgálat, a gondozási központ, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételét a megelőzésben.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A település köznevelési intézményeiben biztosított a gyermekek számára az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés a köznevelési intézmények keretében biztosított. A hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése, valamint ingyenes tankönyvhöz juttatása a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően történik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók

ingyenesen, míg a szociálisan rászoruló tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, három- vagy többgyermekes családban él. A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon ingyenesen biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri meleg étkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C § (2) bekezdés ba) pontja alapján.

2017-től ingyenes tankönyvellátásra jogosult minden nappali tagozatos alapfokú oktatásban részt vevő gyermek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, valamint hátrányos megkülönböztetésre nem került sor a település köznevelési intézményeiben.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció jelen van a településen a szolgáltatások nyújtása kapcsán a hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében, akik számára biztosítottak a fejlesztő foglalkozások és ingyenes étkezés.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4§-ának 13. bekezdése alapján „az a gyermek vagy tanuló, aki

a.) különleges bánásmódot igényel

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

b.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát a köznevelési törvény 4.§ 25. a következőkben határozza meg:

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.) (2018/19. nevelési év)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	60	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00-16.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét (augusztus hónap)	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	2	
Kisegítő személyzet	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	44	2	50	1	37	0
2013	39	2	50	1	35	0
2014	33	2	50	1	26	0
2015	37	2	50	1	29	0
2016	29	2	60	1	24	0
2017	32	2	60	1	26	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai nevelés adatai II.

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma	Hátrányos helyzetű gyermekek aránya (%)
2012	37	13	35,1%
2013	35	11	31,4%
2014	26	8	30,8%
2015	29	14	48,3%
2016	24	8	33,3%
2017	26	6	23,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A gerjeni óvoda a Tolnai Református Egyházmegye fenntartásából 2019 szeptember 1-jén visszakerül az önkormányzathoz. Az intézmény két vegyes gyermekcsoporttal működik. A csoportok létszáma kicsi, de ennek haszna is van, mert a légkör családias. Mindegyik gyerek megfelelő figyelmet kap, ami lehetővé teszi az egyénre szabott pedagógiai módszerek használatát. Minden alkalmazott képzett és tapasztalt. Három óvónő és két dajka dolgozik az óvodában. Az óvoda katolikus és református hitoktatást is biztosít az arra igényt tartóknak.

Az óvoda épületét könnyen és nagyon biztonságosan megközelíthetik a gyerekek. Az intézmény olyan játszótérrel rendelkezik, ami több lehetőséget nyújt a gyerekeknek, hogy mozogjanak. A településen minden óvodáskorú gyermek számára biztosított az óvodai ellátás. A kimutatás szerint nincs a településen olyan óvodáskorú gyermek, aki nem vesz részt óvodai nevelésben. Az óvodai férőhelyek száma 60 fő, 2017-ben az óvoda kihasználtsága 53%-os volt. Az óvodás korú gyermekeknél nem jellemző, hogy a szülők más település óvodáiba írassák gyermeküket. Az óvodai alkalmazottak létszámát a törvénynek megfelelően szabályozta a fenntartó Önkormányzat. Két óvodai csoportban három diplomás óvodapedagógus és két dajka dolgozik.

A vizsgált időszakban magas volt az óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek aránya. 2015-ben meghaladta a 48%-ot, 2017-ben lecsökkent 23,1%-ra. Az óvodai csoportokban nem figyelhető meg szegregáció, esetleges szelekciós mechanizmus, a HH és HHH gyermekek elosztása egyenletes.

Az intézmény a sajátos nevelési igényű gyermekek köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

- a. Beszédfogyatékos gyermekek integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.
- b. Enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.
- c. Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.

Tárgyi feltételek: Akadálymentesített épület.

Személyi feltételek: A gyermeket fogyatékoságának megfelelő főállású gyógypedagógus /b), c) esetében/, valamint utazó szakemberek /a) esetében/ segítik.

Forrás: Pedagógiai Program

Az „Új óvoda és bölcsőde építése Gerjenben” című (TOP-1.4.1-15-TL1-2016-00005 azonosítószámú) projektnak köszönhetően a faluban új és korszerű épület létesül, melyben kétszobortos óvoda, valamint egy 14 férőhelyes bölcsőde létesül, kiszolgáló helyiségekkel együtt. A kisgyermeket tornaszoba, orvosi szoba, rendezvényterem, továbbá egy sósoba is fogadja a jövőben. Fedett teraszok épülnek, ahol a bölcsődés korú gyermekek rossz idő esetén is levegőzhetnek, de nyáron akár ott is aludhatnak. A játszóudvar kiépítése a modern kor követelményeinek megfelelően történik meg, ahogy az energiaellátás is. A megújuló energiaforrások által energiahatékony, az akadálymentesítésnek köszönhetően pedig biztonságos, és mindenki számára komfortos létesítmény gazdagítja a helyieket.

Általános iskola nevelés, oktatás

Az iskola 200 tanulót képes fogadni. Az elmúlt években a gerjeni iskola több fenntartóhoz is tartozott. A gyermeklétszám csökkenése az iskola létét is fenyegeti. Az önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy iskoláját megmentse a felszámolástól, mert az intézmény növelheti a település megtartó erejét. 2008 nyarától az iskola a faddi Gárdonyi Géza Általános Iskola tagintézményeként

működik. 2013. január 1-től a jogszabályi környezet változása következtében az iskola fenntartója az állam lett. A gerjeni óvoda és általános iskola 2016-ban a Tolnai Református Egyházmegye fenntartásába került át. 2019 szeptemberétől a Magyar Pütkösi Egyház veszi át a gerjeni iskola fenntartását.

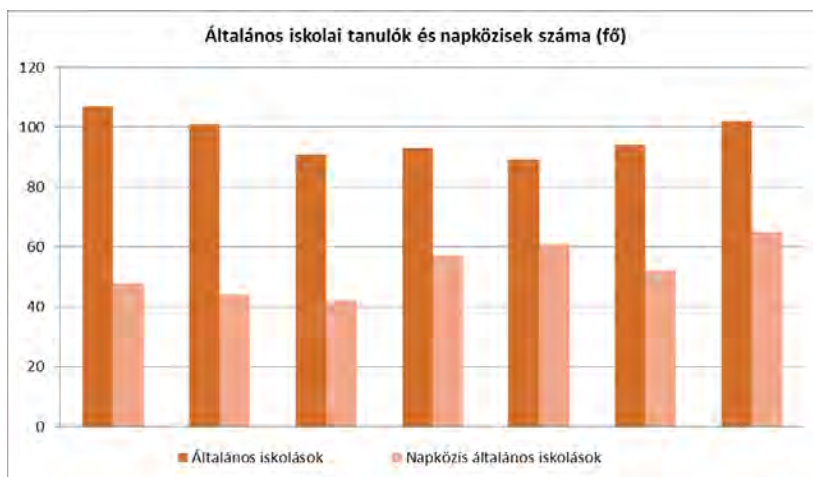

Az oktatómunka feltételeit egészíti ki az önkormányzat kezelésében lévő sportcsarnok és konyha. Az iskolában tanított idegen nyelv a német. A kötelező órákon kívül a tanulók különböző szakkörök és fakultációk közül választhatnak – számítástechnika, közlekedési ismeretek, csecsemőgondozás, német nyelv, irodalom néptánc, énekar – valamint sportkörökön edzhetik testüket – foci, kézilabda, lövés, természetjáró szakkör működik. A községi sportcsarnokot az általános iskola is használhatja testnevelés órák alatt. A diákönkormányzat egész évben változatos programokat biztosít a tanulóknak: Kenessey nap, jelmezbál, vetélkedők. A gerjeni iskolában a Nyitott Világ Alapfokú Művészetoktatási Intézmény telephelye található, ahol festészet tanszak működik. A gerjeni gyerekek jellemzően a helyi iskolába járnak.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő		fő	%
2011/2012	48	59	107	48	44,9%
2012/2013	46	55	101	44	43,6%
2013/2014	45	46	91	42	46,2%
2014/2015	45	48	93	57	61,3%
2015/2016	44	45	89	61	68,5%
2016/2017	45	49	94	52	55,3%
2017/2018	48	54	102	65	63,7%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az intézménybe járó tanulók száma öt éve nem mutat jelentős változást, a napközis tanulók számának emelkedése a kormányzati szándékot (kötelező napközi) tükrözi. A napközis ellátáshoz a személyi és tárgyi feltételek adottak.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	0	1
2012/2013	0	0	1
2013/2014	0	0	1
2014/2015	0	0	1
2015/2016	0	0	1
2016/2017	0	0	1
2017/2018	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen gyógypedagógiai oktatás nem működik. Az integráltan nevelhető SNI és BTMN gyermekek a többi tanulóval együtt részesülnek oktatásban, nevelésben. Az intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

- a. **Mozgássérült** tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.

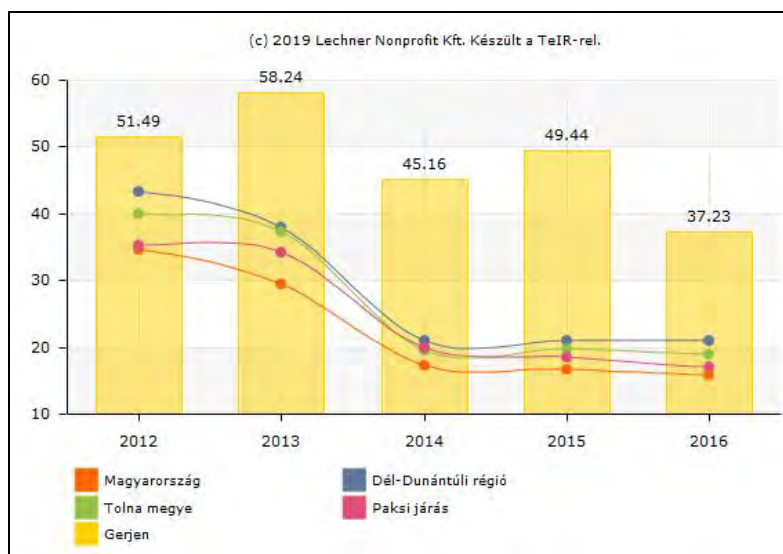
- b. **Érzékszervi fogyatékos** (hallás- és látássérült) tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.
- c. **Beszéd fogyatékos** tanulók integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;
- d. **Tanulásban akadályozott**, (enyhe fokban értelmi sérült) gyermekek integrált nevelése-oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;
- e. **Pszichés fejlődési zavarral** (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) **küzdő** gyermekek, integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.

Tárgyi feltételek: Az intézmény valamennyi épülete teljes körűen akadálymentesített.

Személyi feltételek: A gyermeket fogyatékoságának megfelelő főállású gyógypedagógus /d), e) esetben/, valamint utazó szakemberek /a), b), c) esetben/ segítik az iskolai munkájában.

Forrás: Pedagógiai Program

Hátrányos helyzetű általános iskolás tanulók aránya (%)

Forrás: TeIR térségi szociális adatok

A grafikon adatai szerint a településen a hátrányos helyzetű gyermekek aránya a nappali rendszerű oktatásban az országos átlag több mint kétszerese. Az iskola befogadó jellegű (inkluzív) intézmény. Az iskola képes mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek (2017/18. tanév)

	Fő	Hiányzó létszám
Általános iskolai főállású pedagógusok száma	12	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Gyermekvédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A gerjeni iskolában 11 fő főállású pedagógus tanít. Az oktatás személyi feltételei adottak. Gyógypedagógus saját alkalmazásban biztosított. Gyermekvédelmi felelős nincs az intézményben, minden pedagógus tagja a jelzőrendszernek, probléma esetén felveszik a kapcsolatot a családsegítővel. A család- és gyermekjóléti szolgálat önkormányzati ellátásban biztosított feladat.

Forrás: Közzétételi lista

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A gerjen iskola egyetlen beiratkozási körzettel rendelkezik, mely maga a település. Az iskolában évfolyamonként egy osztály van, ezért szelekciós mechanizmus nem állhat fenn. A gerjeni iskolában nem működik tagozatos vagy emelt szintű oktatás.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	11
2012/2013	16
2013/2014	8
2014/2015	13
2015/2016	10
2016/2017	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR

A vizsgált időszakban valamennyi nyolcadik évfolyamos gyermek eredményesen elvégezte a nyolcadik osztályt, lemorzsolódás nem volt.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2014			2015			2016			2017			2018		
	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés															
6. évfolyam	1616		1481	1365		1488	1426		1494	1496		1503	1421		1492
8. évfolyam	1558		1557	1481		1567	1405		1568	1428		1571	1486		1602
Matematika															
6. évfolyam	1622		1491	1431		1497	1400		1486	1479		1497	1361		1419
8. évfolyam	1639		1617	1510		1618	1582		1597	1443		1612	1398		1614

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos kompetenciamérések olvasás-szövegértés és matematikai logika kompetenciaterületen mérik a gyerekek képességeit. Az iskolák tartalmi munkájának színvonala jó, amit a kompetenciamérések eredményei hűen tükröznek. Az általános iskola eredményei **többségében szignifikánsan alacsonyabbak az országos átlagnál.** Ha ezeket az eredményeket a községek és közepes méretű községek iskoláinak adataival vetjük össze, akkor szignifikánsan nincs jelentősebb eltérés.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen vizsgálata nem releváns, egyetlen általános iskola működik.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gerjeni iskola különböző tanórán kívüli programokat kínál a gyerekeknek. Szakkörök várják délután az érdeklődő és tehetséges gyerekeket, ahol a szakkörök munkájában HHH gyerekek is szép számban vesznek részt. Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színterei:

Igény esetén földrajz szakkör, természetjáró szakkör, technika szakkör, biológia szakkör, „életmód” szakkör (testi – lelki egészség).

Forrás: Pedagógiai Program

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen hátrányos helyzetű gyermekek aránya a nappali rendszerű oktatásban az országos átlag több mint kétszerese, azaz rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.	Pályázati források igénybevételével, a célcsoport bevonása a következő programokba: életvezetési tréningek, motivációs tréningek, egyéb, a munkaerő-piaci kompetenciákat erősítő tréningek.
Az iskola átlaga a kompetencia-mérés területén az országos átlaghoz viszonyítva szignifikánsan alacsony értéket mutat. HHH tanulók kompetencia-mérési eredményére nincs adat.	Beavatkozás tervezése szükséges a kompetencia-mérési eredmények növelése érdekében, pl. a kompetencia alapú oktatás kiterjesztése. Beavatkozás tervezése szükséges annak érdekében, hogy a HHH gyermekek eredménye érje el az iskolai átlagot – fejlesztő foglalkozások, kompetencia alapú oktatás kiterjesztése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- Az európai parlament és a tanács 2006/54/ek irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról
- Az Ebtv. tiltja a nemi alapú diszkriminációt.
- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021. Című 1004/2010. (I.21.) Kormányhatározat alapján a célkitűzés:
 - a nők és a férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség figyelembevételével
 - a szakmai- magán- és családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása
 - a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén
 - az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele
 - a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása,
 - a nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés)

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A (3) bekezdés alapján a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. 9. § alapján közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne. A 8. § védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

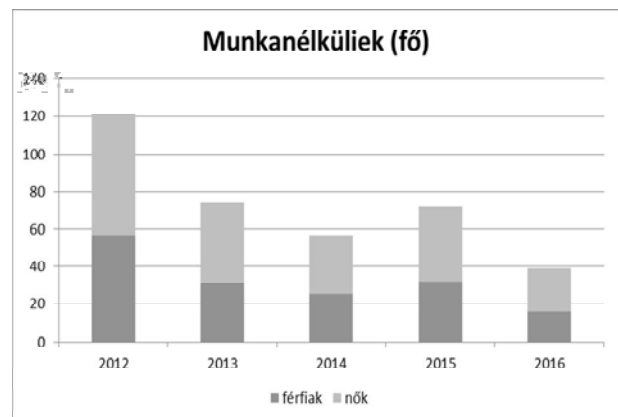
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	414	452			57	64
2013	411	456			31	43
2014	409	455			25	32
2015	406	455			32	40
2016	403	457			16	23
2017	395	458			24	23

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A vizsgált időszakban nem volt magasabb a munkavállalási korú népességen belüli a női munkanélküliek aránya a férfiakénál. A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a nők milyen arányban vesznek részt foglalkozást segítő és képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem rendelkezünk adatokkal az állás nélküli nők iskolai végzettségével kapcsolatban. Az adatok pótlása szükséges a foglalkoztatást segítő programok, képzések hatékonyabb szervezése érdekében.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről nem rendelkezünk adatokkal. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellemzően az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.

A közfoglalkoztatásban bérkülönbség a nemek között nincs, a kisegítő munkakörökben inkább minimálbért keresnek. A versenyszférában elhelyezkedők között azonban még mindig jellemző, hogy ugyanazért a munkáért kevesebb bért kapnak.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	33	0	0	0	0	0	0
2013	29	0	0	0	0	0	0
2014	33	0	0	0	0	0	0
2015	38	0	0	0	0	0	0
2016	44	0	0	0	0	0	0
2017	52	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

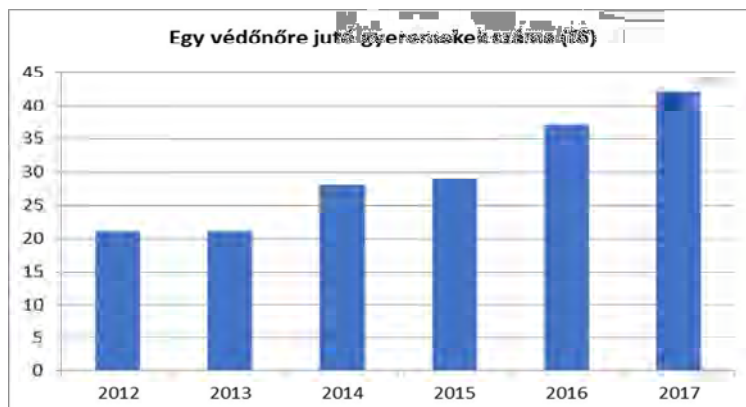
Bölcsőde nincs a településen. Bölcsődei ellátás és családi napközi legközelebb Pakson érhető el. A tervek szerint 2020 januárjától egy önkormányzati bölcsőde fogja biztosítani a 0-3 éves korú gyermekek ellátását a településen, ezzel is segítve a nők visszatérését a munkaerőpiacra. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában. Az általános iskolában reggel 7-től várják a diákokat és a napközis ellátást igénybe vevő szülők délután 16⁰⁰-ig biztonságban tudhatják gyerekeiket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	21	21
2013	1	21	21
2014	1	28	28
2015	1	29	29
2016	1	37	37
2017	1	42	42

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A védőnői szolgálat egy területi védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását a településen. Emellett a védőnő látja el az iskolavédőnői feladatokat is. Betöltetlen védőnői állás nincs a településen.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. A település nem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A családon belüli erőszakkal kapcsolatban nem rendelkezünk pontos adatokkal. A településen a családsegítőhöz fordulhatnak a bántalmazott nők.

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Pakson érhetőek el. A Paks Kistérségi Szociális Központ keretein belül működő Családsegítő Szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Hozzájárul az egyének, a családok, közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Krízishelyzetben igénybe vehető anyaothton, családok átmeneti otthona Tolna megyében négy helyen (Dombóvár, Szekszárd két helyen és Tevel) található.

Az anyaothtonok közül Szekszárd található 50 km-es távolságon belül. Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik.

A családok átmeneti otthona – térségi feladatellátás keretében – Szekszárdon található. Elsősorban Szekszárdról és társult településeiről helyeznek el rászorulókat várólista alapján (várandós nőket is). 18 év felett csak kisebb testvérrel együtt fogadnak. Szabad férőhely esetén, krízishelyzetben az ország egész területéről is fogadnak.

A Családok Átmeneti Otthona (CSÁO) folyamatos munkarend szerint működő átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítja az átmenetileg otthontalanná vált szülő és gyermeke számára a lakhatást, amennyiben elhelyezés hiányában, lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt a gyermeke(ke)t el kellene választani szülőjétől.

Az intézmény a szülő kérelmére biztosítja gyermekével az együttes lakhatást, valamint a szükség szerinti további ellátást. Segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, a szociális- és egzisztenciális válsághelyzet rendezésében.

A Bölcső Alapítvány és Egyesület Szekszárdon található. Az ország egész területéről helyeznek el krízishelyzetben lévő várandós nőket, akik szülésig maradhatnak. A gyerekekről való lemondás esetén az örökbeadási eljárásban segítséget adnak. Szülésig biztosítanak szállást. Önellátás. Főzési lehetőség (nyersanyagot szükség esetén tudnak adni). Mosási, tisztálkodási lehetőség. Mosószert, tisztítószert, szappant, törölközőt tudnak adni. Ruhát, gyógyszert, szükség szerint adnak. Szociális munkás, orvos, pszichológus, védőnő áll rendelkezésre.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéletábrák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2012	4	3	-	-	-	-
2013	4	3	-	-	-	-
2014	4	3	-	-	-	-
2015	3	4	-	-	-	-
2016	2	5	-	-	-	-
2017	2	5	-	-	-	-
2018	2	5				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A 2014-es önkormányzati választásokat követően a települési önkormányzat képviselőtestületében a nők aránya 71%, ami országos viszonylatban is ritkának számít. A polgármester és a 6 képviselő között öt nő foglal helyet. A 2010-ben létrejött kisebbségi önkormányzatban viszont nem volt női képviselő – a nemzetiségi önkormányzat azóta beszüntette működését.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákkal kapcsolatban nem rendelkezünk adatokkal, felmérésekkel. Adatgyűjtés szükséges a munkaerő-piaci esélyegyenlőség, a nőkkel szembeni erőszak területén.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

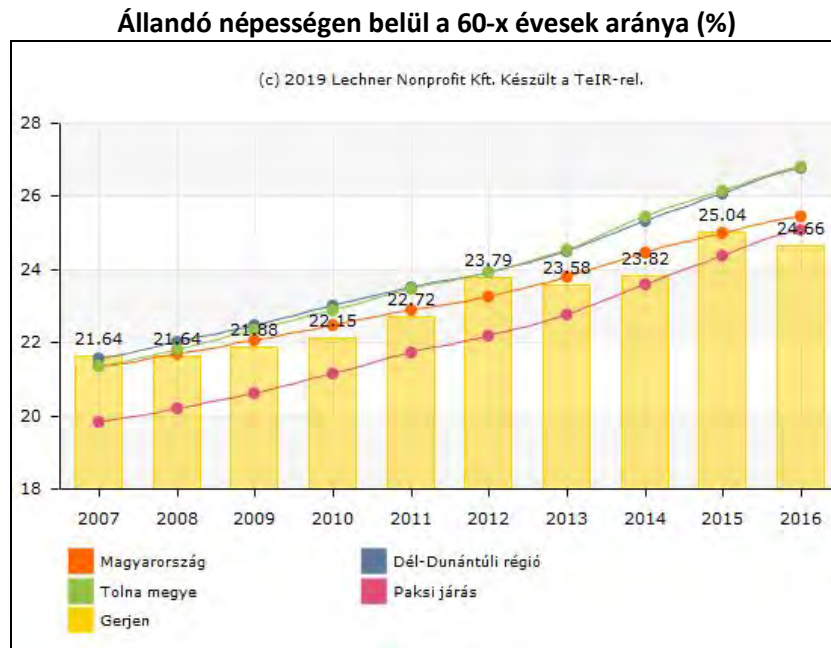
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem rendelkezünk adatokkal az állás nélküli nők iskolai végzettségével kapcsolatban.	<ul style="list-style-type: none"> • helyi adatgyűjtés, adatbázis építés
	<ul style="list-style-type: none"> •

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősökkel szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk. Az ageizmus, akár csak a más típusú megkülönböztetések, megvalósulhat direkt vagy indirekt módon, és következményei is hasonlóak az egyéb típusú diszkriminációnál tapasztaltakhoz. Az idevágó tudományos elméletek szerint, a korszerinti diszkriminációt elkövetők az idősödésről alkotott negatív nézeteket teszik magukévá, és ennek a negatív képnek megfelelően kezdenek el viselkedni. Habár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban.

Az idősöket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

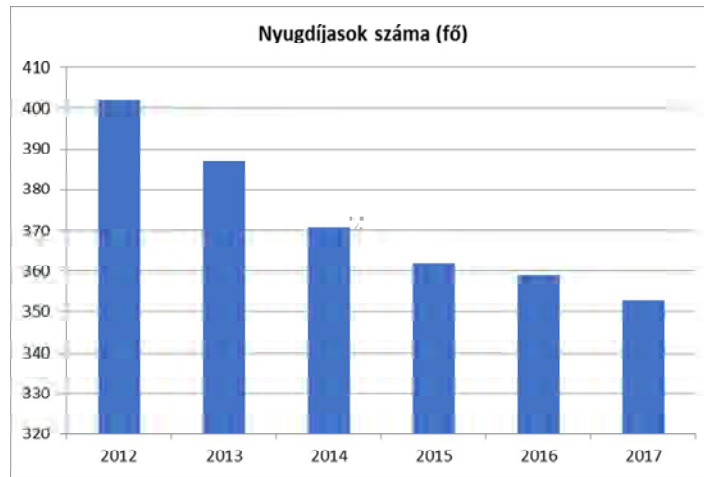
Forrás: TeIR térségi szociális adatok

A demográfiai adatokat elemezve látható, hogy arányát tekintve egyre több olyan háztartás van, amelyben idősek élnek. Gerjenben folyamatosan nő az idős korosztályok aránya, amely egyben országos jelenség is. Minél idősebb egy személy, annál valószínűbb, hogy egyszemélyes háztartást tart fenn, mivel megfigyelhető az a tendencia, hogy a megözvegyült emberek nem szívesen költöznek gyermekeikhez, unokáikhoz, inkább megpróbálnak önállóan élni.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	156	246	402
2013	154	233	387
2014	145	226	371
2015	140	222	362
2016	139	220	359
2017	134	219	353

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált időszakban csökkent a nyugdíjasok száma a településen. 2017-ban a lakosság 28,68%-a (353 fő) részesült valamilyen nyugellátási formában. Ez a nyugdíjkorhatár emelkedésére és a nyugdíjba vonulást szigorító kormányzati rendelkezésekre vezethető vissza. Összességében elmondható, hogy a férfikkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. Ez a mutató egyrészt egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, ti. a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak, illetve többen éltek az előrehozott nyugdíjazás lehetőségével.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	121	15	12,40%	53	n.a.	
2013	74	8	10,81%	27	n.a.	
2014	57	8	14,04%	26	n.a.	
2015	72	9	12,50%	30	n.a.	
2016	39	8	20,51%	20	n.a.	
2017	47	11	23,40%	22	n.a.	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A munkanélküliségi ráta az elmúlt években a megyei átlag alatt és az országos átlag körül mozgott. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából egyértelműen kivehető, hogy a munkanélküliség az 55 év felettieket is sújtja. 2017-ben a munkanélküliek 23,4%-a volt 55 év feletti. Ők már nehezen vonhatók be átképzésbe, sokuk egészségi problémákkal is küszködik.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A településen nem működnek a tevékeny időskort támogató programok. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcsökkentési kedvezményben részesülnek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A területileg illetékes munkaügyi központtól kapott adatok szerint a regisztrált munkanélküliek közül az 55 év felettiek aránya 2016-2017 folyamán közel a kétszeresére nőtt. Ez nem jelenti azt, hogy hirtelen nőtt az 55 év feletti munkanélküliek száma, hanem a munkanélküliek száma csökkent jelentősebb mértékben, viszont az idősebb munkanélküliek száma lényegesen nem változott. A munkanélküliek körében az 55 év felettiek aránya 2017-ben 23,4% volt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	223	0	0,00%
2013	223	0	0,00%
2014	222	0	0,00%
2015	220	0	0,00%
2016	217	0	0,00%
2017	214	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. 2017-ben a lakosság 17,4%-a volt 65 év feletti. Gerjen községben az idősek számára nem szerveznek nappali ellátást.

Az önkormányzat nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal az idősek egészségügyi állapotáról és arról sem, hogy milyen arányban veszik igénybe az ingyenes szűrővizsgálatokat.

**6.3.2. számú táblázat - Időskorúak
járadékában részesítettek átlagos száma**

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben rendelkeznek. Az időskorúak járadékát a járási hivatal állapíthatja meg.

Gerjen községben a vizsgált időszakban nem élt a településen időskorúak járadékában részesített személy.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	4614	0	1
2013	1	4614	0	1
2014	1	4614	0	1
2015	1	4614	0	1
2016	1	5378	0	1
2017	1	5088	0	1

Forrás: TeIR

Nem rendelkezünk adatokkal arra vonatkozólag, hogy az idősök milyen arányban veszik igénybe a kulturális és egyéb közösségi szolgáltatásokat.

A gerjeni könyvtárban közel 5000 kötet közül válogathatnak az érdeklődők. Folyamatosan bővül a kézikönyvvállomány. A legújabb kiadású lexikonokból, enciklopédiákból lehet tájékozódni a tudomány új eredményeiről. Igyekeznek biztosítani a középiskolásoknak a kötelező olvasmányokat. Amennyire az anyagi

korlátok engedik, a klasszikus szépirodalom mellé mai műveket, szórakoztató irodalmat is beszereznek. Ha meg valakinek olyan könyvre van szüksége, amely a könyvtárban nincs meg, élhetnek a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségével, most már Interneten is. A könyvtárban bárki ingyenesen rámehet a világhálóra, sőt a letöltött, vagy akár lemezen hozott anyagot helyben ki is nyomtathatja.

A turisztika, bár nem túl jelentős mértékben, de eddig is jelen volt Gerjenben. A gazdasági helyzet javulása fellendítheti a turisztikai forgalmat, de ez fordítva is igaz, vagyis a turisztikai forgalom élénkülése jelentősebb gazdasági folyamatokat eredményezhet. Gerjenben jelenleg működő turisztikai ágazatok közül a legnagyobb tömegvonzó a Duna folyó közelségéből adódik. A dunai komp biztosítja a Dunán való átkelés leggyorsabb módját a térségben. A komp Gerjen és Kalocsa között biztosít rendszeres átkelési lehetőséget.

A dunai átkelés lehetőségén kívül a Duna folyóhoz köthető horgász és pihenő lehetőségek sem elhanyagolhatók. A folyó által biztosított nyári pihenő lehetőségek, valamint a téli napok nyújtotta rehabilitációs lehetőségek, melyeket főleg külföldi turisták vesznek igénybe.

A falu a térségben lévő települések közül kiemelkedik megmaradt műemlékeinek látványosságáiban. Többen érkeznek a faluba, hogy megcsodálják építészeti szempontból kiemelkedő Vajda Ignác utcai

kovácsoltvas kaput. A képzőművészeti alkotások közül említést érdemelnek a falu katolikus templomában található freskók, valamint a református templom műemlék jellegű orgonája.

Gerjen községben három fő eseményt rendeznek meg az év során. Az első a Szüreti nap, amely régebben a legjelentősebb esemény volt. A falu apraja és nagyja népi viseletben végig járja a bíróval és a bírónéval a falut, majd este bálon vesz részt. Ez a település Falunapja is.

A faluban évente vannak visszatérő rendezvények, melyek között kiemelt szerepű országos rendezvény a Gerjeni Lovasnapok. Minden év júniusának első hétvégéjén kerül sor az immáron három napossá fejlődő verseny megrendezésére, mely egyben a Regionális Kettes-fogathajtó Bajnokság Versenye is.

2009-től a Gerjeni Fiatalok Egyesülete vezetésével évente kerül megrendezésre a Duna-Rock Találkozó. A rendezvényen a rock zenekarok fellépése mellett látványos motoros felvonulásokat és motoros bemutatókat tekinthet meg a közönség.

c) idősek informatikai jártassága

Az önkormányzatoknál általában intézményesített formákon (fogadóóra, lakossági fórum, közmeghallgatás, tájékoztatási kötelezettség stb.) túl az Önkormányzat törekszik a lakossággal való minél közvetlenebb és intenzívebb kapcsolat kialakítására. Ennek érdekében működteti az egyes média-felületeket (ingyenes Gerjeni Hírek, települési honlap) és más fórumokat.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon nem működik e-ügyintézés, de a honlapon elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok. hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról,

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Gerjeni Nyugdíjasok Klubja, olyan civil szerveződés, mely az egészség területén elsősorban az idős emberek fizikai és szellemi fittségét és aktivitását hivatott megőrizni. Az otthoni magányból kimozdulva különböző programokon vesznek részt az ellátottak. A programok azt érzékeltetik, hogy az idős emberek is fontos tagjai a helyi közösségnek. További feladat a szegregálódott, magányos idősek mind szélesebb körben való megismerése, segítése, hogy a szolgáltatást igénybe vegye. Társadalmi kohéziót mozdítja elő. A nyugdíjas klub által végzett tevékenységek:

- szabadidős programok szervezése (kártyázás, sakk, társasjátékok, hímzés, kötés, születés- és névnapok megünneplése stb.)
- sajtótermékek biztosítása
- rádió és zenehallgatás
- televízió és videofilmek nézése
- megemlékezések ünnepekről
- színházi előadások látogatása
- kirándulások szervezése gyógyfürdőkhöz
- egészségmegőrző és lelki egyensúly biztosítására szolgáló előadások
- gyógytorna

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
2017-ben a lakosság 17,4%-a volt 65 év feletti. Gerjen községben az idősek számára nem szerveznek nappali ellátást.	Beavatkozás tervezése szükséges az idősek az számára a nappali ellátás megoldására. <ul style="list-style-type: none"> • Pályázati források keresése
Nem rendelkezünk adatokkal az idősek informatikai jártasságáról.	Kérdőíves felmérés bonyolítása önkéntesek bevonásával. Digitális kompetencia-fejlesztés.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi – képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon. A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint *„fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”*.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2011) adatai szerint 457 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékossgban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékossgban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékossgügyi Programról)

A fogyatékossgügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	32	47	79
2013	33	46	79
2014	30	44	74
2015	31	42	73
2016	31	39	70
2017	30	41	71

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az jogosult megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira, akinek a rehabilitációs hatóság Komplex minősítése alapján az egészségi állapota 60%-os, vagy ennél kisebb mértékű, tehát legalább 40%-ban csökkent a munkaképessége. A megváltozott munkaképességű személyek ellátása a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében két féle lehet: rehabilitációs ellátás vagy rokkantsági ellátás. A településen

2017-ben 71 fő (az állandó népesség 5,8 %-a) részesült megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A települési önkormányzat nem rendelkezik pontos felméréssel a fogyatékkal élőkéről, ezért nem lehet minden igényt kielégítő elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén megnyilvánuló hátrányos megkülönböztetés nem jellemző a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0		
2013	0		
2014	0		
2015	0		
2016	0		
2017	0		

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A nappali ellátást az elsősorban a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak – ide nem értve az idős személyeket – napközbeni étkeztetését. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

A szociális alapszolgáltatások közül a községben elérhető: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Gerjen község a szociális alapszolgáltatások közül a fogyatékosok nappali ellátását nem biztosítja. Legközelebb ez az ellátási forma Pakson érhető el a Paks Kistérségi Szociális Központon keresztül.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt. A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezményvel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzat nem tartja nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító. Az önkormányzat

nem rendelkezik pontos statisztikai kimutatással a fogyatékkal élőkéről. (kor, nem, fogyatékoság típusa, iskolai végzettség stb.)

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. A fogyatékos személy számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek komplex akadálymentesítése nem teljeskörűen megoldott. Az egészségügyi alapellátást biztosító épületet 2018-ban adták át. Ennek akadálymentesítése megoldott. A 2020-ban átadásra kerülő óvoda és bölcsőde épülete komplex akadálymentesítéssel valósul meg.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlap nem akadálymentes.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen működő nem önkormányzati munkahelyek akadálymentessége nem megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodnak a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

Gerjenben nincsenek kiépítve a fogyatékosok számára speciális közlekedési megoldások. Fogyatékosok nappali ellátásra legközelebb Pakson nyílik lehetőség.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Egyéb hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nincsenek a településen.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen működő az önkormányzati munkahelyek, közterületek akadálymentessége nem teljes körűen megoldott.	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében kiemelten fontos pályázati források bevonása a teljes körű akadálymentesítés.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működéséhez feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

A településnek mozgalmas a társadalmi élete, számos program áll az érdeklődők rendelkezésére egész évben: majális, szüreti nap, lovas napok, horgászverseny, borverseny, zenés-motor találkozók. A település lakói több alapítványt és szövetséget hoztak létre, amelyek keretet adnak a társadalmi életnek. Jelentős szervező erő a kultúra, a sport, az oktatás és a vallás a településen, így a kulturális, népművészeti, valamint vallási célú és tevékenységű civil szervezetek integrálják a település társadalmát, és segítséget nyújtanak a fiatalok tehetséggondozásában és a felnőtt lakosság népi iparművészeti tevékenységének támogatásában.

Gerjen Község Önkormányzata Képviselőtestülete elismeri és támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelynek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra, a sport és a hagyományok ápolása terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt civil szervezetek

TEVÉKENYSÉG	CIVIL SZERVEZET NEVE	TEVÉKENYSÉGI KÖR
örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítés	Gerjeni Fiatalok Egyesülete (GEFE)	A gerjeni emberek életminőségének javítása, munkahelyteremtés, a természet és kulturális értékek megőrzése mellett ökológiailag is fenntartható tudatos, változatos gazdálkodás kialakítása. A testvéri és falusi közösségek erősítése, Gerjen fejlesztése, a beruházások, vállalkozások létesítésével infrastrukturális beruházásokkal.
sport	Gerjeni Sport Klub	A sportegyesület célja a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, felüdülés biztosítása, az ilyen jellegű igények felkeltése, tagjainak nevelése.
	Gerjeni Horgász Egyesület	
közrend, közbiztonság támogatása	Polgárőrség Gerjenért	Bűncselekmények elkövetésének megelőzése, személy- és vagyonvédelem segítése, ifjúságvédelmi feladatok, összefogja mindazok önkéntes tevékenységét, akik e célok érdekében kívánnak működni, közreműködik a lakosság biztonságérzetének növelésében és együttműködik minden olyan szervezettel és személlyel, aki az egyesület céljainak megvalósításában támogatást tud nyújtani (polgári védelmi tevékenység).
	Gerjeni Önkéntes Tűzoltó Egyesület	A község (város) területén, esetleg a szomszéd községekben kiütött tűz rendszeres oltása és egyéb vészesetekben segítségnyújtás, a község (város) területén kívül azonban a működő tagoknak csak egyharmad részvételével
a célcsoport életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatások	Gerjeni Nyugdíjas Klub	Az egészség területén elsősorban az idős emberek fizikai és szellemi fittségének és aktivitásának megőrzése.

Forrás: www.helyicivil.hu, www.gerjen.hu

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Nemzetiségi önkormányzat nincs a településen. Gerjen Község Önkormányzata Képviselőtestülete elismeri és támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelynek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra és a hagyományok ápolása terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Gerjen tagja a Paksi Többcélú Kistérség Társulásnak. A társulás ellátja a közoktatási feladatok szervezését és ellátását, a szociális-és gyermekjóléti alapellátást, az egészségügyi alapellátást, a területfejlesztési feladatok ellátását és a közművelődési és kulturális feladatok ellátását.

A Társadalmi Ellenőrző és Információs és Területfejlesztési Társulás (TEIT) ellátja a Paks 9-12 km-es körzetében a természetes és mesterséges sugárzás független ellenőrzésének a megszervezését, és a lakosság tájékoztatását.

Tolna, Fadd, Fácánkert, Bogyiszló, Dunaszentgyörgy, Gerjen települések „Szennyvíztisztító-telep fejlesztése” tárgyú pályázat megvalósítására létrehozott Önkormányzati Társulás feladata a keletkező közcsatornával elvezetett kommunális szennyvizek teljes biológiai tisztításának megvalósítása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi önkormányzat nincs a településen.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen több olyan civil szervezet is működik, amely szerepet vállal a célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi feladatok megvalósításában ld. fenti táblázat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Erre vonatkozóan nincs releváns információ, pályázatok kapcsán bevonhatók az esélyegyenlőségi feladatok ellátásába.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat, az egyházak és településen működő civil szervezetek tevőleges bevonásával történt. Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentum – papír alapon – hozzáférhető lesz az oktatási, a szociális intézményekben, a községi könyvtárban és a Polgármesteri Hivatalban, elektronikusan pedig a község honlapján.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>A település iskolai végzettsége az országos átlag alatt</p> <p>A munkanélküliek körében 47 % -os a tartósan munkanélküliek aránya, regisztrált munkanélküliek/álláskeresők körében 40,4 %-os a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.</p> <p>Egészséges életmód népszerűsítése</p>	<p>Képzési programok</p> <p>Tanulásra ösztönző, motivációt segítő, szemléletformáló program</p> <p>Egészségfejlesztési, szűrési programok Pályázati forrás</p>
Gyermekek	<p>A HH/HHH gyermekek aránya magas</p> <p>Oktatási eredményesség javítása</p>	<p>Oktatási eredményességüket biztosító fejlesztések az általános iskolában</p> <p>Kompetencia-alapú oktatás kiterjesztése, pályaorientáció</p> <p>Fejlesztő programok, prevenció</p>
Nők	<p>A munkanélküli nők képzettségi mutatói nem ismertek</p>	<p>Képzési programok nőknek</p>
Idősek	<p>Nem működik az idősek ellátása a településen</p> <p>informatikai jártasságukról</p>	<p>Felmérések, adatelemzés, beavatkozások tervezés</p> <p>Felmérés, adatelemzés Digitális kompetencia-fejlesztés.</p>

Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élőkkel kapcsolatban adathiány Nem teljes körű a település középületei, közterületei csak részben akadálymentesítettek	Adatok pótlása, elemzése, fejlesztési lehetőségek kitézése Akadálymentesítés tervezése, pályázati források
------------------	---	---

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Önkormányzati dolgozók, közfoglalkoztatottak, önkéntesek, település szociális területen dolgozó szakemberei, pályázatíró	Civil szervezetek, érdekvédelmi szervezetek Felelős: polgármester, jegyző
Gyermekek	Önkormányzati dolgozók, védőnők, pedagógusok, támogató szakemberek, pályázatíró	Civil szervezetek, szakszolgálatok, Egyházi fenntartó Felelős: polgármester, jegyző
Idősek	Önkormányzat szociális területen dolgozó munkavállalói, önkéntesek, , pályázatíró	Civil szervezet, érdekvédelmi képviseletek Felelős: Polgármester, jegyző
Nők	Önkormányzat dolgozói, önkéntesek, közfoglalkoztatottak, pályázatíró	Civil szervezetek Felelős: Polgármester, jegyző
Fogyatékkal élők	Önkormányzat dolgozói, önkéntesek, pályázatíró	Helyi vállalkozók, érdekképviseleti szervezetek, ellátást nyújtó intézmények

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a mélyszegénységben élők esélyegyenlősége biztosított, ahol bátran felvállalják származásukat, a különböző oktatási, egészségügyi, kulturális szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel férnek hozzá. A munkanélküliségi arányok nem térnek el egymástól.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők foglalkoztatási szintje megemelkedjen, hogy biztosítsunk számukra megfelelő egészségügyi és kulturális szolgáltatásokat. A mélyszegénységben élő gyermekek tanuljanak tovább, jussanak versenyképes szakmához. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított legyen valamennyi család, ember számára.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szociális biztonságának megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek értékeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviseletre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítésére, az akadálymentesség biztosítására, életminőségük növelésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe:	A munkanélküliség arányának csökkentése a tartósan munkanélküliek körében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 47%-a munkanélküliek körében, 2017.ben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A tartós munkanélküliség megszüntetése településünkön Egy éves cél: A tartósan munkanélküliek körének beazonosítása, kompetenciáik feltérképezése, sajátos jellemzőik, mentális állapotuk felmérése Három éves cél: A kör bevonása a munkanélküliség csökkentését szolgáló egyéb programokba – mentális támogatási rendszer kiépítése, programok működtetése, a tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek körében nem haladja meg a 25 %-ot. Hat éves cél: Támogató rendszer zökkenőmentes működtetése, tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek körében nem haladja meg a 20 %-ot.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • A munkanélküliség csökkentése érdekében végzett tevékenységekbe, programokba a tartósan munkanélküliek fokozott bevonása • életvezetési tanácsadás, egyéb mentális támogató programok
Résztevők és felelős	Résztevők – közfoglalkoztatottak, önkormányzati dolgozók, önkéntesek Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ, mentálhigiénés szakember
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- a kör beazonosítása, adatbázisba való felvétel 2021.12.31 – felnőttképzéssel kapcsolatos programok, támogató rendszer kialakítása – jelenléti ívek, fotó; 2024.12.31 – támogatórendszer jó gyakorlattá válik, a tartósan munkanélküliek mindegyike részesült valamilyen tevékenységben
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019. 12.31. A tartósan munkanélküliek köre ismert, kompetenciáik feltérképezése megtörtént – adatbázis a www.gerjen.hu honlapon 2021.12.31 A kör bevonása a munkanélküliség csökkentését szolgáló egyéb programokba – mentális támogatási rendszer kiépítése, programok működtetése, a tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek körében nem haladja meg a 25 %-ot. 2024.12.31 Támogató rendszer zökkenőmentesen működik, tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek körében nem haladja meg a 20 %-ot. Fenntarthatóság: a felmérések önkormányzati erőforrásokból megoldhatók, a képzésekhez folyamatos pályázati források bevonása szükséges
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A tartósan munkanélküliek kiábrándultak, nem vesznek részt a programokban – mentálhigiénés szakember bevonása, egyéni esetkezelés

Szükséges erőforrások	Felméréshez – közfoglalkoztatottak, adatbázis létrehozás, informatikus – költséget nem igényel Felnőttképzési programok, támogató szakemberek – pályázati források, Munkaügyi Központ
-----------------------	--

Intézkedés címe:	A településen élők iskolai végzettségének feltérképezése, a nyolc általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők körének növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem rendelkezünk adatokkal a településen élők iskolai végzettségéről, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a lakosság 11,3- %-a általános iskolai végzettséggel sem rendelkezik.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élők iskolai végzettségének ismerete, az iskolázottsági arányok feleljenek meg az országos átlagnak. Egy éves cél: a nyolc általános végzettséggel rendelkezők és nem rendelkezők körének beazonosítása, felnőttképzési programokba való bevonása Három éves cél: a nyolc általános végzettséggel rendelkezők, nem rendelkezők felnőttképzési programokba való bevonása Hat éves cél: a településen élők körében 5 %-kal nő a nyolc általános végzettséggel rendelkezők aránya.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • kérdőíves módszerrel a nyolc általános vagy alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körének beazonosítása • felnőttképzési programokba való bevonás
Részvevők és felelős	Részvevők – közfoglalkoztatottak, önkormányzati dolgozók, önkéntesek Felelős: polgármester
Partnerek	Közművelődési intézmények, felnőttképzési intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31-a nyolc általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők és nem rendelkezők körének beazonosítása 2021.12.31 – , bekapcsolódás felnőttképzési programba –pályázati lehetőség 2024.12.31 – A településen élők körében 5 %-kal nő a nyolc általános végzettséggel rendelkezők aránya.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. a nyolc általános vagy alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körének beazonosítása megtörtént 2021.12.31, felnőttképzési programok feltérképezése és közzé tétele megtörtént a település vonzáskörzetében 2024.12.31 A lakosok iskolai végzettségét növelő képzésekbe rendszerszerűen vonjuk be a célcsoportot, a településen élők körében 5 %-kal magasabb a nyolc általános végzettséggel rendelkezők aránya, mint 2011-ben. Fenntarthatóság: továbbtanulás erősítése az általános iskolában – a településen élők körében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A beazonosítás nem lesz teljes körű – az élethosszig tartó tanulás fontosságának propagálása
Szükséges erőforrások	Felméréshez, képzési programok feltérképezéséhez közfoglalkoztatottak, Képzési programok helyi működtetéséhez pályázati forrás

Intézkedés címe:	Egészségprogram
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A térítés ellenében igénybe vehető szűrővizsgálatokat, védőoltásokat nem éri el a szegényebb réteg.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az ingyenesen elérhető szűrővizsgálatok és védőoltások körének kiterjesztése Egy éves cél: futó egészségfejlesztési pályázati programok feltérképezése. Három éves cél: települési egészségfejlesztésre vonatkozó pályázat elnyerése, támogatók keresése, a szűrővizsgálatok körének, a nem ingyenes védőoltásokat igénybe vevők körének kiterjesztése pl. a védőnői tanácsadó eszközállományának folyamatos fejlesztésével Hat éves cél: az egészséghéten valamennyi szűrővizsgálat ingyenesen vehető igénybe, pályázati program a védőoltások kiterjesztésére
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, egészségfejlesztési programok megismerése, egészségfejlesztési terv felülvizsgálata pályázatfigyelés, benyújtás
Résztevők és felelős	Résztevők – önkormányzati dolgozók, pályázatírók; Felelős: polgármester, jegyző
Partnerek	pályázatkezelők, háziorvosok, egészségügyi szolgáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- Egészségfejlesztési programok megismerése, pályázatok figyelése 2021.12.31 – az elnyert pályázatok egyes részeinek megvalósítása 2024.12.31 – települési egészségfejlesztési pályázatok működtetése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. Kialakított kapcsolat az egészségfejlesztési pályázatok működtetőivel 2021.12.31 évi két egészségfejlesztési program a településen pályázati forrásból; 2024.12.31 az egészséghéten a szűrővizsgálatok, egyéb szolgáltatások 90 %-a ingyenesen is elérhető; Fenntarthatóság: önkormányzati támogatással, adományozás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem lesznek pályázati kiírások – az adományozás erősítése
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás: házi orvos, védőnő, pályázatíró – nem igényel forrást. Pályázati támogatás

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe:	A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok támogatása A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen 2016-ban hátrányos helyzetű gyermekek aránya a nappali rendszerű oktatásban az országos átlag több mint kétszerese, azaz rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű családok arányának csökkentése Egy éves cél: Az RGYK gyermekek szülei munkaerő-piaci helyzetének feltérképezése Három éves cél: A munkanélküli RGYK gyermekek szüleinek 10 %-a részt vett munkaerő-piaci készséget növelő, vagy életvezetési tanácsadás képzéseken Hat éves cél: A munkanélküli RGYK gyermekek szüleinek 20 %-a részt vett munkaerő-piaci készséget növelő, vagy életvezetési tanácsadás képzéseken, az RGYK gyermekek száma 5 %-kal csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> Az RGYK gyermekek szülei munkaerő-piaci helyzetének feltérképezése A célcsoport fokozott bevonása a település munkahelymegtartó, munkaerő-piaci kompetenciákat erősítő programjaiba, életvezetési tanácsadásba
Résztvevők és felelős	Résztvevők – közfoglalkoztatottak, önkormányzati dolgozók, önkéntesek Felelős: polgármester, jegyző
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- A célcsoport munkaerő-piaci helyzetképe elkészül 2021.12.31 – Évi egy program, 2024.12.31 – Évi minimum egy program
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. A célcsoport munkaerő-piaci térképe elkészül - dokumentum 2021.12.31 – a célcsoport 10 %-a részt vett képzésen, tréningen 2024.12.31 a célcsoport 20 %-a részt vett képzésen, tréningen, a HH gyermekek száma 5 %-kal csökken Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport nem bevonható – egyéni elbeszélgetések; Nem lesz forrás a programokra – pályázatfigyelés, országos programsorozatok figyelemmel kísérése
Szükséges erőforrások	Önkéntesek a felméréshez; pályázati és önkormányzati forrás programokhoz

Intézkedés címe:	A kompetencia-mérési eredmények javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az iskola átlaga a kompetencia-mérés területén az országos átlaghoz viszonyítva szignifikánsan alacsony értéket mutat. HHH tanulók kompetencia-mérési eredményére nincs adat.
Célok - Általános	Az iskola átlaga közelítse meg az országos átlagot, a HHH gyermekek kompetencia mérés eredményeinek kimutatása, mutatói ne térjenek el lefelé az

megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú időegységekre bontásban	és távú iskolai átlagtól Egy éves cél: Fejlesztő foglalkozások, kompetencia alapú oktatás erősítése annak érdekében, hogy az iskola átlaga közelítse meg az országos átlagot. A HHH gyermekek eredményeinek kiértékelése, szükség esetén a célcsoport részére kompetencia-fejlesztő foglalkozások Három éves cél: A kompetencia mérés mutatói javuló tendenciát mutat, nem tér el szignifikánsan az országos átlagtól, a HHH gyermekek eredményei elérik az iskolai átlag 90 %-át Hat éves cél: Az iskola átlaga közelítse meg az országos átlagot. A HHH gyermekek mutatói ne térjenek el lefelé az iskolai átlagtól
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • szorosabb kapcsolatépítés a szülői házzal, a HHH gyermekek szüleivel • fejlesztő foglalkozások biztosítása • kompetencia-fejlesztés a tanórákon • pedagógusképzés • jó gyakorlatok átvétele • tanulás tanítása program
Résztevők és felelős	Résztevők – pedagógusok, fejlesztő szakemberek, iskolapszichológus; Felelős: polgármester, jegyző
Partnerek	Egyházi fenntartású általános iskola, szülők, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- kapcsolatépítés a szülőkkal; pedagógusképzés 2021.12.31 – legalább 1 jó gyakorlat megismerése; fejlesztő foglalkozások 2024.12.31 – jó gyakorlat adaptációja, fejlesztő foglalkozások
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. – minimum 2 pedagógus képzésen vesz részt kompetencia-alapú oktatás témában 2021.12.31 – legalább 1 jó gyakorlat megismerése megtörtént a kompetencia-alapú oktatás területén, a HHH gyermekek átlaga eléri az iskolai átlag 90 %-át 2024.12.31 – legalább 1 jó gyakorlat adaptációja megtörtént a kompetencia-alapú oktatás területén, a HHH gyermekek átlaga eléri az iskolai átlagot A kompetencia-alapú oktatás kiterjesztésével az eredmény fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A plusz fejlesztések ellenére sem javul az iskolai mutatói, a HHH gyermekek mutatói – a beavatkozások újra tervezése
Szükséges erőforrások	Pedagógusok,

A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe:	A nők iskolai végzettségének feltárása, képzettségük emelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem rendelkezünk adatokkal az állás nélküli nők iskolai végzettségével kapcsolatban.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők iskolai végzettsége ismert, legalább az állás nélküliek körében Egy éves cél: Az állás nélküli nők iskolai végzettségének feltérképezése Három éves cél: Az állás nélküli nők iskolai végzettségének adatbázisa rendszeresen frissül, erre épülve felnőttképzési programokba vonjuk be őket Hat éves cél: Az állás nélküli nők iskolai végzettségének adatbázisa rendszeresen frissül, erre épülve felnőttképzési programokba vonjuk be őket
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal Kérdőíves felmérés Hiányszakmákra képző felnőttképzési programok feltérképezése Pályaorientációs tanácsadás helyi felnőttképzési programokra forrásteremtése munkahelyteremtő pályázatok
Résztevők és felelős	Résztevők – közfoglalkoztatottak, önkormányzati dolgozók, önkéntesek Felelős: polgármester, jegyző
Partnerek	Munkaügyi központ, felnőtt képző intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- az állás nélküli nők iskolai végzettsége feltérképezve 2021.12.31 – az állás nélküli nők bevonása képzési programokba 2024.12.31 – az állás nélküli nők bevonása képzési programokba
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. Adatbázis rendelkezésre áll az állás nélküli nők iskolai végzettségéről 2021.12.31 Az adatbázis rendszeresen frissül, az állás nélküli nők 11 %-át bevonjuk felnőttképzési programokba 2024.12.31 Az adatbázis rendszeresen frissül, az állás nélküli nők 30 %-át bevonjuk felnőttképzési programokba Fenntarthatóság: az adatbázis frissítése jó gyakorlattá válik, a nők felnőttképzési programokba való bevonása forrásfüggő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A nők nem akarnak adatot szolgáltatni – meggyőzés, személyes tanácsadás
Szükséges erőforrások	Felméréshez – közfoglalkoztatottak, önkéntesek, önkormányzati dolgozók

AZ IDŐSEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe:	A nappali ellátás hiánya
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egyedül élő, önmagukat ellátni nem tudó lakosok ellátása nem biztosított.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősek nappali ellátásában valamennyi igényt ki tudunk elégíteni Egy éves cél: Igényfelmérés, rendelkezünk adatokkal a nappali ellátásra, valamint a házi segítségnyújtásra igényt tartók számáról Három éves cél: Pályázat benyújtása, gondozónő alkalmazása Hat éves cél: Valamennyi igénylő időszerű ellátásban részesül
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • Igényfelmérés, Önkormányzati, Pályázati forrásteremtés • Szolgáltatásszervezés
Résztevők és felelős	Résztevők: szociális területen dolgozók, pályázatíró Felelős: polgármester, jegyző
Partnerek	Civil szervezetek, pályázatkezelők
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- Igényfelmérés elkészül 2021.12.31 – Legalább egy pályázat benyújtásra kerül 2024.12.31 –elnyert forrás
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. Adatbázissal rendelkezünk az igényekre vonatkozólag 2021.12.31 Legalább egy benyújtott pályázat nappali, gondozónői ellátásra 2024.12.31 Pályázati forrás Fenntarthatóság – a nappali szolgálat, állami források igénybe vételével,– folyamatos igényfelméréssel, pályázati források bevonásával
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz pályázati forrás – a nappali ellátás nem kivitelezhető
Szükséges erőforrások	Szociális területen dolgozó önkormányzati szakember, pályázatírók, pályázati forrás, önkormányzati önerő

Intézkedés címe:	Nagyik a Neten
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem rendelkezünk adatokkal az idősök informatikai jártasságával kapcsolatban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idős korúak digitális képességfejlesztése Egy éves cél: Az időskorúak informatikai jártasságának felmérése Három éves cél: Digitális kompetenciafejlesztő foglalkozások szervezése Hat éves cél: Reprezentatív minta alapján az idősök 30 %-a rendelkezik valamilyen informatika jártassággal pl. megtalálja a szükséges információt az interneten, használni tud webáruházakat
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés készítése Digitális kompetencia-fejlesztés Forrásteremtés
Részvevők és felelős	Informatikusok, pályázatírók, Felelős: polgármester, jegyző
Partnerek	Civil szervezetek, pályázatkezelők
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- Felmérés elkészítése, elemzése 2021.12.31 – Legalább évi 1 digitális kompetencia-fejlesztő programsorozat 2024.12.31 – Legalább évi 1 digitális kompetencia-fejlesztő foglalkozás
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. Rendelkezünk információval az idősök informatikai jártasságáról 2021.12.31 Évi 1 digitális kompetencia-fejlesztő programsorozat 2024.12.31 A megkérdezettek 30 %-a rendelkezik informatikai jártassággal, évi 1 digitális kompetencia-fejlesztő foglalkozás Fenntarthatóság: Folyamatos forrásteremtéssel, önkéntes oktatók bevonásával
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősök nem akarnak informatikai jártasságot – az internet saját életükben való hasznosságának erősítése
Szükséges erőforrások	Felméréshez – közfoglalkoztatottak, oktatáshoz informatikus, eszközök

A FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe:	Akadálymentesítési program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzati intézmények, közterületek csak részben akadálymentesítettek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település közintézményei és közterei teljes mértékben akadálymentesek Egy éves cél: A közintézmények és közterek akadálymentesítése megtervezése, prioritási sorrend felállítása Három éves cél: Pályázat benyújtása kiírás függvényében Hat éves cél: Pályázat benyújtása kiírás függvényében, megvalósítás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • Épületek, közterek felmérése, hiányosság pótlásának megtervezése • Pályázatfigyelés • Pályázatírás • Terveztetés
Résztevők és felelős	Résztevők építész, pályázatírók; Felelős: polgármester, jegyző
Partnerek	Pályázatkezelő szervek
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31- Épületek felmérése 2021.12.31 – Akadálymentesítés megtervezése, pályázat(ok) benyújtása 2024.12.31 – Pályázat(ok) benyújtása, akadálymentesítés fizikai megvalósítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	2019.12.31. Adatbázis az épületek, közterek hiányosságairól 2021.12.31 Akadálymentesítési tervvel rendelkezünk pályázat benyújtva 2024.12.31 Támogatott pályázat(ok) estén teljes körűen akadálymentesített közintézmények, közterek Fenntarthatóság: Az akadálymentesített épületek állagmegóvása, az újonnan felújítottak, építettek esetében eleve teljes körű akadálymentesítéssel tervezünk
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz pályázati kiírás – akadálymentesítés önkormányzati forrásból, a legszükségesebb esetekben
Szükséges erőforrások	Építész szakember, pályázatíró, pályázati források akadálymentesítéshez, önerő

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A munkanélküliség arányának csökkentése tartósan munkanélküliek körében	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 46,81%-a munkanélküliek körében, 2017.ben.	A tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek körében nem haladja meg a 20 %-ot.	Gazdasági Program, Településfejlesztési terv	<ul style="list-style-type: none"> A munkanélküliség csökkentése érdekében végzett tevékenységekben tartósan munkanélküliek fokozott bevonása életvezetési tanácsadás, egyéb mentális támogató programok 	Polgármester, jegyző	2024.12.31	2019. 12.31. tartósan munkanélküliek köre ismert, kompetenciáik feltérképezése 2021.12.31 A körbevonása a munkanélküliség csökkentését szolgáló egyéb programokba – mentális támogatási rendszer kiépítése, programok működtetése, a tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek	Felméréshez – közfoglalkoztatottak, adatbázis létrehozás, informatikus – költséget nem igényel Felnőttképzési programok, támogató programok, pályázati források, Munkaügyi Központ	Fenntarthatóság: a felmérések önkormányzati erőforrásokból megoldhatók, a képzésekhez folyamatos pályázati források bevonása szükséges

								körében nem haladja meg a 25 %-ot. 2024.12.31 Támogató rendszer zökkenőmentesen működik, tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek körében nem haladja meg a 20 %-ot.		
2..	A településen élők nyolc általánosnál magasabb és alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körének növelése	Nem rendelkezők adatokkal a településen élők iskolai végzettségéről, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a lakosság 11,3- %-a általános iskolai végzettség el sem rendelkezik.	a településen élők körében 5 %-kal nő a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.	Pedagógiai Program,	<ul style="list-style-type: none"> • 2011. évi statisztikai mutatók elemzése • kérdőíves módszerrel a nyolc általános vagy alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körének beazonosítása • felnőttképzési programokba való bevonás 	Polgármester, jegyző	2024.12.31	2019.12.31. a nyolc általános vagy alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körének beazonosítása megtörtént 2021.12.31, felnőttképzési programok feltérképezése és közzététele megtörtént a település vonzáskörzetében 2024.12.31 A lakosok iskolai végzettségét növelő képzésekbe rendszeresítjük be a célcsoportot, a települése 5 %-kal magasabb a nyolc	Fenntarthatóság: továbbtanulás erősítése az általános iskolában – a településen élők körében a nyolc általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya tartósan eléri az országos átlagot.	Felméréshez, képzési programok feltérképezéséhez közfoglalkoztatottak, Képzési programok működtetéséhez pályázati forrás.

								általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, mint 2011-ben.		
3.	Egészségprogram	A térítés ellenében igénybe vehető szűrővizsgálatokat, védőoltásokat nem éri el a szegényebb réteg.	Az egészséghéten valamennyi szűrővizsgálat ingyenesen vehető igénybe, végezhető el. Pályázati program a védőoltások kiterjesztésére.	Egészségfejlesztési terv	<ul style="list-style-type: none"> • kapcsolatfelvétel az egészségfejlesztési programok vezetőivel • lobbitevékenységgel egyes programok gerjени helyszínnel való megvalósítása • egészségfejlesztési terv felülvizsgálata • pályázatfigyelés, benyújtás • mecénások keresése, pl. gyógyszergyártók megkeresése ingyenes szérumok ügyében • beszerzése 	Polgármester, jegyző	2024.12.31	2019. 12.31. Működő kapcsolat az egészségfejlesztési pályázatok vezetőivel 2021.12.31 évi egy egészségfejlesztési program a településen pályázati forrásból; gyógyszergyártók által adományozott szérumok kijuttatása 2024.12.31 az egészséghéten a szűrővizsgálatok, egyéb szolgáltatások 90 %-a ingyenesen is elérhető; legalább két gyógyszergyártóval kialakult mecénás kapcsolat	Fenntarthatóság: önkormányzati támogatással, adományozás	Humán erőforrás: házi orvos, védőnő, pályázati – nem igényel forrást. Pályázati támogatás fejlesztéshez

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (HH) részesülők aránya az országos átlag több mint kétszerese, a hátrányos helyzetű családok támogatása.	A településen 2016-ban a 18 év alatti gyermekek 37,23 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok arányának csökkentése		<ul style="list-style-type: none"> Az RGYK, HH gyermekek szülei munkaerő-piaci helyzetének feltérképezése A célcsoport fokozott bevonása a település munkahelymegtartó, munkaerő-piaci kompetenciákat erősítő programjaiba, életvezetési tanácsadásba 	Polgármester, jegyző	2024.12.31	2019. 12.31. A célcsoport munkaerő-piaci térképe elkészül - dokumentum 2021.12.31 – a célcsoport 10 %-a részt vett képzésen, tréningen 2024.12.31 a célcsoport 20 %-a részt vett képzésen, tréningen, a HH gyermekek száma 5 %-kal csökken	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható	Gyermekvédelmi felelős, a felméréshez; pályázati és önkormányzati forrás programokhoz
2..	A kompetencia-mérési eredmények javítása	A HHH gyermekek mérési eredményei szignifikánsan eltér az országos átlagtól, a HH tanulók eredményei nem ismertek	A kompetencia-mérés eredményei közelítse meg az országos átlagot, a HH tanulók eredményei ismertek, a HH gyermekek mutatói ne térjenek el szignifikánsan az iskolai átlagtól	Pedagógiai Program	<ul style="list-style-type: none"> szorosabb kapcsolatépítés a HH/HHH gyermekek szüleivel fejlesztő foglalkozások a H/HHH gyermekeknek kompetencia-fejlesztés a tanórákon pedagógusképzés 	polgármester, jegyző	2019.12.31	2019. 12.31. – Továbbképzési terv felülvizsgálata, módszertani képzések tervezésével 2021.12.31 – legalább egy módszertani és egy kompetencia alapú képzés megvalósítása. Az iskola átlaga megközelíti az országos átlagot, a HH gyermekek átlaga eléri az iskolai átlag 90 %-át 2024.12.31 Az iskola átlaga megközelíti az országos átlagot, a HH gyermekek átlaga eléri az iskolai átlag 90 %-	A kompetencia-alapú oktatás kiterjesztésével az eredmény fenntartható	Pedagógusok, pályázati források a folyamatos ismeret és eszközbővítésre
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Az állás nélküli nők iskolai végzettségének feltárása, képzettségük emelése	Nem rendelkezünk adatokkal az állás nélküli	Az állás nélküli nők iskolai végzettségének adatbázisa	-	<ul style="list-style-type: none"> Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal Kérdőíves felmérés 	Polgármester, jegyző	2024.12.31	2019. 12.31. Adatbázis rendelkezésre áll az állás nélküli nők iskolai végzettségéről	Felméréshez – közfoglalkoztatottak, önkéntesek, önkormányzati	az adatbázis frissítése jó gyakorlattá válik, a nők

		nők iskolai végzettségével kapcsolatban.	rendszeresen frissül, erre épülve felnőttképzési programokba vonjuk be őket		<ul style="list-style-type: none"> •Hiányszakmákra képző felnőttképzési programok feltérképezése •Pályaorientációs tanácsadás •helyi felnőttképzési programokra forrásteremtése •munkahelyteremtő pályázatok 			2021.12.31 Az adatbázis rendszeresen frissül, az állás nélküli nők 15 %-át bevonjuk felnőttképzési programokba 2024.12.31 Az adatbázis rendszeresen frissül, az állás nélküli nők 40 %-át bevonjuk felnőttképzési programokba	dolgozók	felnőttképzési programokba való bevonása forrásfüggő
--	--	--	---	--	--	--	--	--	----------	--

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Az ellátásban nem részesülő idősek feltárása, ellátáshoz juttatása	Nem működik nappali ellátás a településen. Nem rendelkezünk adatokkal a nappali ellátásra, gondozónői ellátásra igényt tartók számáról. Nem rendelkezünk adatokkal arról, él-e településünkön ellátatlan időskorú ember	Igényfelméréssel rendelkezünk. Az időskorúak valamennyien rendszeres ellátásban részesülnek településünkön Egy éves cél: Az ellátatlan időskorúak köre ismert. A gondozó női ellátásra igényt tartók száma ismert. Három éves cél: Nincs ellátatlan időskorú ember településünkön. Pályázat benyújtása. Hat éves cél: Nincs ellátatlan időskorú ember településünkön	-	<ul style="list-style-type: none"> • A kör beazonosítása. Igényfelmérés nappali ellátással kapcsolatban, gondozónői igényfelmérés. • Pályázati forrásteremtés. • Szolgáltatás szervezés 			2019. 12.31. A Adatbázissal rendelkezünk az igényekre vonatkozólag. 2021.12.31 Legalább egy benyújtott pályázat nappali ellátás biztosítására, gondozónői ellátásra. 2024.12.31 Pályázati forrás esetén az igényeknek megfelelő ellátás biztosítása. Fenntarthatóság – a nappali szolgálat, vagy nappali intézmény működtetése, állami és önkormányzati források igénybevétele.	Szociális területen dolgozó munkatársak, ellátáshoz egyéb, pl. pályázati forrás igénybevétele	Fenntarthatóság – a helyi újságban évente megjelenő felhívás és tájékoztatás alapján az ellátatlan idősek elérhető, folyamatos igényfelmérés, forrásokat kell keresni
2.	Nagyik a Neten	Nem rendelkezünk adatokkal az idősek informatikai jártasságával	Az időskorúak digitális képességfejlesztése Egy éves cél: Az időskorúak informatikai jártasságának	-	<ul style="list-style-type: none"> •Felmérés készítése •Digitális kompetencia-fejlesztés •Forrásteremtés 	polgármester, jegyző	2024.12.31	2019. 12.31. Rendelkezünk információval az idősek informatikai jártasságáról 2021.12.31 Évi 1	Felméréshez – közfoglalkoztatók, oktatáshoz informatikus, eszközök	Fenntarthatóság: Folyamatos forrásteremtéssel, önkéntes oktatók bevonásával

		kapcsolatban	<p>felmérése Három éves cél: Digitális kompetenciafejlesztő foglalkozások szervezése Hat éves cél: Az reprezentatív minta alapján az idősök 30 %-a rendelkezik valamilyen informatika jártassággal pl. megtalálja a szükséges információt az interneten, használni tud webáruházakat</p>					<p>digitális kompetenciafejlesztő programsorozat 2024.12.31 A megkérdezettek 30 %-a rendelkezik informatikai jártassággal, évi 1 digitális kompetenciafejlesztő foglalkozás</p>		
--	--	--------------	--	--	--	--	--	---	--	--

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

3.	Akadálymentesítési program	<p>Az önkormányzati intézmények, közterületek csak részben akadálymentesítettek</p>	<p>A település közintézményei és közterei teljes mértékben akadálymentesek Egy éves cél: A közintézmények és közterek akadálymentesítése megtervezése, prioritási sorrend felállítása Három éves cél: Pályázat benyújtása kiírás függvényében Hat éves cél: Pályázat benyújtása kiírás függvényében, megvalósítás</p>	<p>Településfejlesztési koncepció</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Épületek, közterek felmérése, hiányosság pótlásának megtervezése •Pályázatfigyelés •Pályázatírás •Terveztetés •Építés 	<p>Polgármester jegyző</p>	<p>2024.12.31</p>	<p>2019. 12.31. Adatbázis az épületek, közterek hiányosságairól 2021.12.31 Akadálymentesítési tervvel rendelkezünk pályázat benyújtva 2024.12.31 Támogatott pályázat(ok) estén teljes körűen akadálymentesített közintézmények, közterek</p>	<p>Építész szakember, pályázatíró, pályázati források akadálymentesítéshez, önerő</p>	<p>Fenntarthatóság: Az akadálymentett épületek állagmegóvása, az újonnan felújítottak, építettek esetében eleve teljes körű akadálymentesítéssel tervezünk</p>
----	----------------------------	---	---	---------------------------------------	--	----------------------------	-------------------	--	---	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Gerjen Község Önkormányzata az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

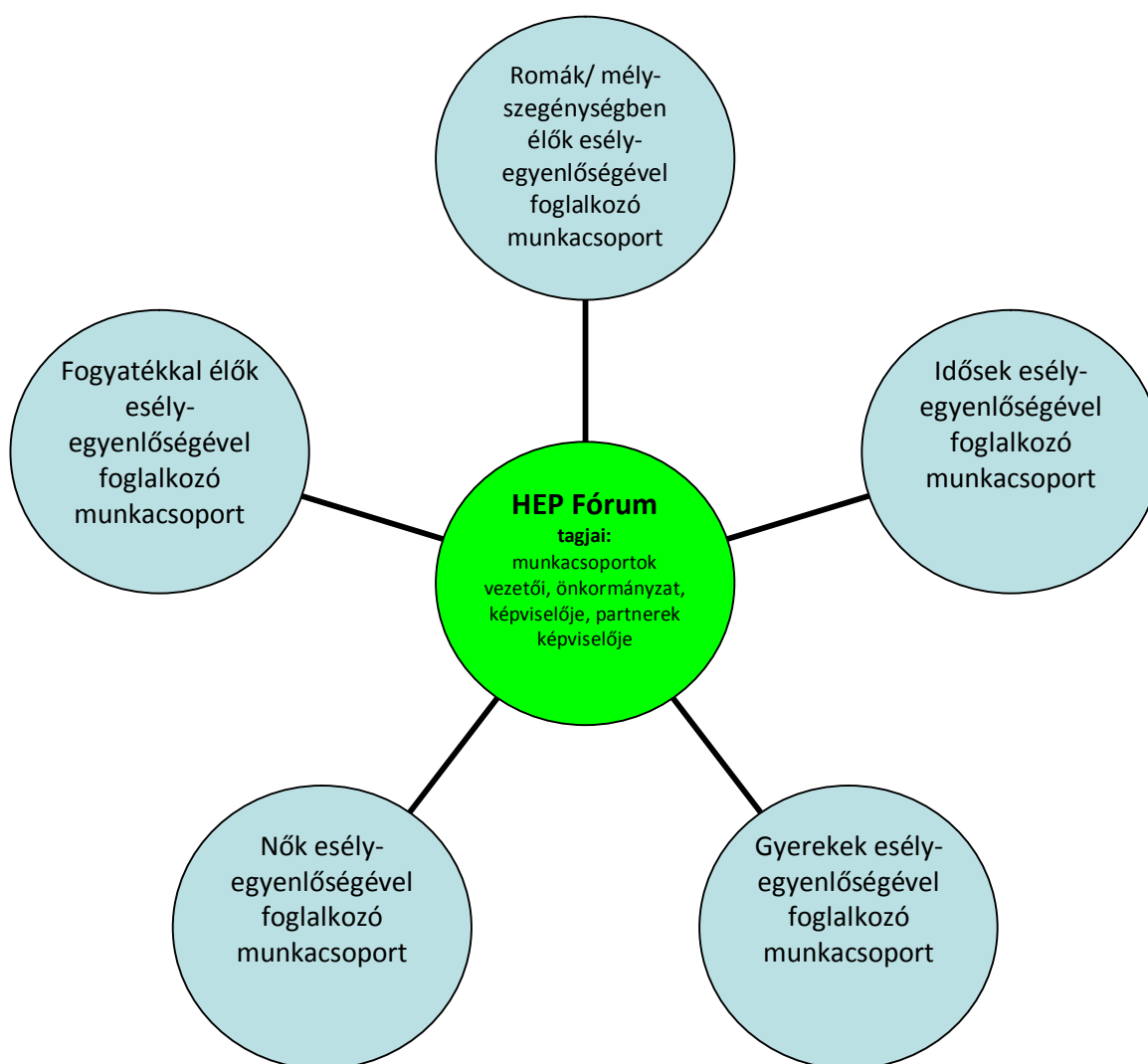
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a település jegyzője felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Gerjen község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gerjen község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 91 /2019.(VI. 24.) számú határozatával elfogadta.

Gerjen, 2019. június 24.

Romhányi Károly
Romhányi Károly
polgármester